

ARENDAL

Varm, stolt og utadvendt

INNHold

1	INNLEDNING	S.3
2	UTVIKLINGSSTRATEGI	S.4
3	DET DEMOKRATISKE ROM	S.6
4	INTERNASJONALISERING	S.7
5	KUNNSKAPSSAMFUNNET	S.8
6	KULTUR OG IDENTITET	S.12
7	VEKST OG VERDISKAPING	S.14
8	SAMFERDSEL OG INFRASTRUKTUR	S.16
9	KLIMA, ENERGI, OG MILJØ	S.18
10	HELSE OG OMSORG	S.20
11	SAMFUNNSSIKKERHET	S.24
12	AREALPOLITIKK - NY AREALBRUK 2011	S.26 S.40

I bystyret den 15.11.2007 ble det valgt et kommuneplanutvalg til å forestå kommuneplanarbeidet:

Leder Robert Cornells Nordli – Ap,
nestleder Anders Kylland – Frp,
Milly M. O. Grundesen – Sp, Einar Halvorsen – H,
Åshild K. Haugland – Frp, Irene Henriksen Aune – H,
Jan Kløvstad – V, Rune Sævre – Sv.
Line Haugland – Ap hadde permisjon fra mars til juli 2010. Da møtte Gjermund Orrego Bjørndal – Ap.
Tone Helene Strat – Krf har vært sykemeldt fra juni 2009 til november 2010. Da har Terje Eikin – Krf møtt. Kåre G. Knudsen – uavhengig – gikk bort januar 2010. Bystyret valgte Jon Kolbjørn Lindset – Pp til å etterfølge ham.

VISJON - VARM, STOLT OG UTADVENDT

Kommuneplanen legger vekt på å klarlegge målene vi styrer etter, og de strategier som skal følges for å kunne nå målene. Planen vil være styrende for administrasjonens anbefalinger overfor bystyret, og for bystyrets valg av løsninger i planperioden. I forhold til tidligere kommuneplaner legges det lite vekt på enkelttiltak. Bystyret legger til grunn at tiltakene i stor utstrekning skal styres gjennom egne kommunedelplaner for ulike deler av kommunens virksomhet. Kommuneplanen skal gjenspeile de verdier som ligger i kommunens visjon.

Planen er bygget opp omkring ni utviklingsstrategier og fem gjennomgående tema – levekår, likestilling, miljøhensyn, universell utforming og arealkonsekvenser. Det legges stor vekt på kommunens mål for viktige tjenesteområder som oppvekst, kultur, helse og omsorg. Planene gir styringssignaler for arealbruken.

Arendal skal framstå som romslig og inkluderende, og legge vekt på å ivareta alle innbyggeres verdighet. Planen legger grunnlag for positiv samhandling med næringslivet og andre offentlige myndigheter. Arendal skal spille en sentral rolle i den videre utvikling av regionen gjennom aktiv oppfølging av regionplan for Agder. Kommunen vil bidra til løsninger som legger grunnlag for en god utvikling på Sørlandet, og som bidrar til å ta hele landsdelens potensial for vekst og utvikling i bruk. Et tillitsfullt samarbeid er en forutsetning for å få dette til.

Vi er stolt av vår historie og våre mange

kulturhistoriske minner. De vil vi formidle til glede for innbyggere og alle som besøker oss. Kommunen legger til grunn at den positive utvikling Arendal opplever, er resultat av innbyggernes samlede innsats gjennom næringsliv og offentlig sektor. Den gir Arendal stor selvtilitt til å møte framtidens muligheter og utfordringer.

Historisk er Arendal utadrettet og grunnlaget for næringslivet er internasjonalt. En har søkt ut for å hente kunnskap og oppdrag. Nye innbyggere fra ulike verdensdeler finner sin plass i kommunen, og vi legger vekt på å være et attraktivt bosted for mennesker med ulike interesser og kompetanse.

Kommuneplanen legger til rette for vekst i folketallet minst på linje med den nasjonale utvikling. Kommunen skal kjennetegnes av at innbyggerne har høy bostandard og at kostnadsnivået for boliger er lavt. Det bidrar til å gjøre kommunen attraktiv. Når en bor i Arendal, vil en ha tilgang til mange og varierte opplevelser som bidrar til høy livskvalitet. Som offentlig myndighet ønsker vi oss aktive og engasjerte innbyggere som legger en innsats i å være med å utforme sin kommune, og som inviteres til slik deltakelse gjennom stor åpenhet fra kommunens politiske ledelse og administrasjon.

Med grunnlag i vedtatt kommuneplan vil kommunens andre sentrale styringsdokument som handlingsprogram og årsbudsjet, samt rapporteringsrutiner bli gjennomgått med sikte på å kunne ivareta de vedtatte mål og strategier i kommuneplanen.

Arendal 2. mai 2011

Torill Rolstad Larsen
Ordfører

Harald Danielsen
Rådmann

UTVIKLINGS- STRATEGI

HOVEDMÅLSETTING:
VEKST I FOLKETALLET I
ARENDALSREGIONEN MINST
PÅ LINJE MED VEKSTEN I
LANDET.

Arendals positive utvikling synliggjøres ved at vi blir flere. Befolkningens livskvalitet og levekår bedres. Arendals gode omdømme styrkes gjennom optimisme og vekst.

DELMÅL:
Utnytte Arendals særlig sterke sjøtilknytning.

DETTE VIL VI:
Videreutvikle byens maritime profil.

Bruke sjønære arealer for videre boligbygging, næringsetablering og tilrettelegging for rekreasjon.

DELMÅL:
Høy takt i boligbyggingen.

DETTE VIL VI:
Sørge for at gjennomsnittlig boligbygging i planperioden er minst 275 boenheter pr. år.

Planlegge variert boligbygging i forhold til pris, utforming og størrelse og samtidig sikre god arealutnytting.

Skape gode etableringsmuligheter for unge mennesker.

DELMÅL:
Et kulturliv som bidrar til høy livskvalitet, økt tilflytting og som styrker identitet og tilhørighet.

DETTE VIL VI:
Legge til rette for et rikt og variert kulturliv.

Bruke kultursatsningen som et virkemiddel for å øke vår attraktivitet.

Bidra til at kontakt mellom kultursektor og næringsliv preges av samhandling til felles nytte.

DELMÅL:
Arendal er attraktiv for næringslivet.

DETTE VIL VI:
Arbeide for å sikre gode konkurransevilkår for næringslivet.

Bidra til at nye områder tilrettelegges for næringslivet for å skape grunnlag for vekst og nyskaping.

Tilrettelegge for videreutvikling av handels- og servicetilbudet med sikte på å oppnå god kvalitet og stor bredde.

Utvikle Sørlandet Kunnskapshavn til et innspirerende og nyskapende kompetansesentrum i regionen.

DELMÅL:
Ivareta framtidens kompetansebehov.

DETTE VIL VI:
I samarbeid med sterke aktører på opplæringsfeltet som UiA, større næringsvirksomheter, KS, NAV og andre, sette fokus på framtidens kompetansebehov i regionen.

DELMÅL:
Folkehelseperspektiv i all samfunnsutvikling.

DETTE VIL VI:
Stimulere innbyggere til økt fysisk aktivitet.

Legge et folkehelseperspektiv til grunn for vår fysiske planlegging.

Ivareta samfunnssikkerhet i kommunens forvaltning og drift.

DELMÅL:

Klima- og miljøperspektiv i all samfunnsutvikling

DETTE VIL VI:

Tilrettelegge for lavutslippssamfunnet.

Sikre kommunens biologiske mangfold.

Ivareta strengt jordvern innenfor landbrukets kjerneområder.

DELMÅL:

Tjenesteproduksjon med høy kvalitet.

DETTE VIL VI:

Skape en innovasjonskultur som bidrar til valg av gode løsninger, og som bidrar til høy kvalitet og bedre ressursutnyttelse.

Utvikle relevante kvalitetsindikatorer i dialog med brukerne og ansatte.

Sikre en bemanning med høy og relevant kompetanse.

DELMÅL:

Gode oppvekstvilkår for barn og ungdom.

DETTE VIL VI:

Videreutvikle et samlet barnehage- og skoletilbud som preges av høy kvalitet og gode resultater.

Arbeide aktivt for å skape positive og sunne ungdomsmiljøer.

Stimulere barn og ungdom til å fullføre sine utdanningsløp.

AREALKONSEKVENSER

Sikre planavklaring og klargjøring av nye bolig- og næringsområder. Skape nærhet mellom jobb, skole, hjem og natur gjennom våre valg i planprosesser.

LEVEKÅR

Sikre gode levekår for alle.

MILJØ

Arendals klimanøytralitet skal ha et innhold for alle deler av befolkningen. Innbyggere skal ha et eierforhold og en stolthet overfor det rike biologiske mangfoldet på land og i vann innenfor kommunen.

LIKESTILLING

Arendal skal ta alle innbyggers evner og ressurser i bruk. Innflyttere og innvandrere skal integreres i Arendalssamfunnet.

UNIVERSELL UTFORMING

Innbyggere skal i sitt dagligliv ikke møter hindringer som forringer deres livskvalitet. Derfor skal vi arbeide for å fjerne fysiske hindringer og sikre optimal teknisk funksjonalitet.

DET DEMOKRATISKE ROM

HOVEDMÅLSETTING:
SAMFUNNSUTVIKLINGEN I
ARENDAL STYRES GJENNOM
VALGTE REPRESENTANTER
(REPRESENTATIVT
DEMOKRATI) INNENFOR
GITTE RAMMER.

DELMÅL:

Gjennom kommuneplanen er mål og rammer for kommunens virksomhet fastlagt, og de folkevalgte bidrar gjennom strategiske beslutninger og en bred tilnærming til samfunnsutviklingen til valg av helhetlige, forutsigbare og framtidsrettede løsninger.

DETTE VIL VI:

Fatte enkeltavgjørelser bygget på helhetlige vurderinger av hva som samlet sett gir positiv vekst og utvikling i Arendalssamfunnet, og samtidig ivaretar enkeltindividet.

Bidra til at folkevalgte organ er forutsigbare og konsekvente.

DELMÅL:

Det er en tydelig rollefordeling mellom folkevalgte og administrasjonen.

DETTE VIL VI:

Ha fokus på bystyrets rolle som øverste ansvarlige organ for all kommunal virksomhet og myndighetsutøvelse.

Klargjøre at folkevalgte kun kan utøve sin myndighet i formelle møter i bystyret og i andre folkevalgte organ.

Sikre at administrasjonen utfører sine oppgaver basert på delegert fullmakt fra bystyret eller annet bemyndiget organ innenfor rammer definert i lovverk og reglement, samt politisk fattede vedtak.

DELMÅL:

Arendalssamfunnet handler i forståelse med våre nabokommuner, og er en positiv bidragsyter for å realisere Regionplan for Agder.

DETTE VIL VI:

Fatte våre avgjørelser ut fra hensynet til hva som bidrar til det beste og mest balanserte resultatet for Agder som landsdel.

Bidra til å gi våre innbyggere et best mulig tjenestetilbud gjennom et tett samarbeid i Østre Agder inklusiv Grimstad og Froland, og sørge for at områdets interesser blir ivaretatt i pågående regionale og nasjonale planprosesser.

DELMÅL:

Levende demokrati og forventninger til deltakelse

DETTE VIL VI:

Videreutvikle et Arendalssamfunnet bygget på kunnskap og erfaring.

Legge til grunn kommuneplanens føringer, og innbyggernes syn, ved videreutvikling av kommunens tjenester.

Utvikle metodikk for å skape dialog med innbyggerne og sikre åpne prosesser.

AREALKONSEKVENSER

Gjennom gode og informative planer vil vi bidra til forståelse for planenes konsekvenser og stimulerer til økt deltakelse.

MILJØ

De demokratiske prosesser skal bidra til bærekraftige og klimavennlige løsninger.

LIKESTILLING

Alle innbyggere skal ha lik mulighet til å bli hørt i saker som angår dem.

LEVEKÅR

De demokratiske prosessene skal bygge oppunder en samfunnsutvikling der innbyggere som lever under dårlige levekår får disse forbedret. Regionen må jobbe sammen for å gripe fatt i levekårsutfordringene.

UNIVERSELL UTFORMING

Gjennom universell utforming tilrettelegges de demokratiske prosessene for alle innbyggere. Denne ambisjonen omfatter både fysisk tilrettelegging og ved valg av elektroniske verktøy.

INTER- NASJONALISERING

HOVEDMÅLSETTING:
ARENDALE ER EN MODERNE
OG FRAMTIDSRETTET
KOMMUNE I EN VERDEN I
ENDRING.

DELMÅL:

Styrke Arendals posisjon som Norges FN-by.

DETTE VIL VI:

Sikre formell aksept for Arendals rolle som Norges FN-by på nasjonalt nivå.

Arbeide for at Norge aktivt skal søke å få FN-
virksomheter lokalisert til landet, og at disse skal
knyttes opp mot fagmiljøet som på forhånd er
etablert i Arendal.

Samle FN-aktiviteter som foregår i Norge til FN-
huset i Arendal.

Forankre satsningen på FN-byen i egen befolkning
og i kommunale virksomheter.

Bygge på de positive grunnleggende verdier som
FN står for gjennom menneskerettighetene og
arbeidet for fred og internasjonal solidaritet i våre
barnehager og skoler.

DELMÅL:

**Regionen er attraktiv for internasjonal
arbeidskraft med høy kompetanse.**

DETTE VIL VI:

Videreføre et internasjonalt undervisningstilbud i
grunnskole og videregående skole.

DELMÅL:

**Være i landstoppen i forhold til innvandrere
og flyktninger i arbeid.**

DETTE VIL VI:

Sikre innvandrere og flyktninger språkkunnskaper
på et godt nivå slik at de lettere og raskere kan
komme i lønnet arbeid.

Tilrettelegge arbeidstilvenningstilbud som fanger
opp de med særlig svake faglige forutsetninger for
å lykkes i arbeidsmarkedet.

DELMÅL:

**Drive utviklingsarbeid med sikte på
effektivisering av offentlig sektor,
kunnskapsheving og bærekraftig utvikling.**

DETTE VIL VI:

Søke finansiering av utviklingsarbeidet med
sikte på effektivisering og kvalitetsheving av
virksomheten.

Innhente informasjon gjennom Sørlandet
Europakontor, Nordisk Informasjonskontor
Sør-Norge og andre fagmiljøer i landsdelen
om finansieringsmulighetene som finnes
innenfor rammen av EU/EØS for å finansiere
utviklingsprosjekt.

Bidra aktivt til kunnskapsdeling med utenlandske
samarbeidspartnere på felt der vi har opparbeidet
viktig kompetanse som det er relevant å dele.

LEVEKÅR

Arbeide for å
styrke kvinner og
barns posisjon i
innvandrermiljøene.

MILJØ

Gjennom medlemskapet i
ICLEI (organisasjon som
arbeider for en bærekraftig
utvikling gjennom innsats i
kommuner og fylker) skal vi
knytte allianser med andre
lokalsamfunn i arbeidet for å
sikre miljøet på kloden.

LIKESTILLING

Det skal være særskilt
oppmerksomhet rettet
mot levekårene til
innvandrere og flyktninger,
ut fra at antall fattige barn i
Norge øker særlig i denne
gruppen. Kvalifisering til
arbeidslivet forebygger
at enkeltmennesker får
levetidsutfordringer.

KUNNSKAPS- SAMFUNNET

HOVEDMÅLSETTING:
STERK KULTUR FOR LÆRING!

DELMÅL:

Utdanningsnivået i befolkningen heves.

DETTE VIL VI:

Motivere barn, ungdom og voksne til å søke kunnskap.

Bidra til at alle ungdommer/unge voksne fullfører et utdanningsløp. Styrke rådgivingstjeneste for videregående opplæring og universitet for å bidra til riktige valg for den enkelte elev.

Stimulere voksne med mangelfull utdanning til å fullføre et utdanningsløp.

Ha klare læringsmål fra barnehage til fullført grunnskole. Bruke løpende evaluering og vurdering for å skape god progresjon i læringen.

Gi elever opplæring tilpasset deres forutsetninger. Vurdere nivådelte opplæring som virkemiddel for å oppnå økt kunnskapsnivå.

Sikre karriereveiledning før valg av videregående utdanning.

Samarbeide med Universitet i Agder (UiA), Vitensenteret Sørlandet og andre opplæringstilbydere, for å kunne tilby løpende kompetanseheving for den voksne befolkningen gjennom etter- og videreutdanning.

Utnytte vitensenteret til å skape økt lærelyst og kunnskap spesielt innenfor realfagene og teknologi.

Ha tett samarbeid med UiA for å sikre kommunen tilgang på kvalifisert arbeidskraft. Bidra til at skoler og barnehager bruker potensialet som ligger i et flerkulturelt samfunn til å skape mangfold og kreativitet i virksomheten. Kommunen legger vekt på at det skal være kontakt mellom våre skoler og skoler i andre land. Bruk av eksterne tilskuddsmidler, lokale fagmiljøer og elektroniske verktøy skal bidra til at vi får dette til.

DELMÅL:

Ivareta høye læringsmål.

DETTE VIL VI:

Gi barnehagebarn et godt grunnlag for språk- og tallforståelse.

Prioritere innsats knyttet til lesing, skriving og regning i skolen.

Bruke oppnådde resultater i nasjonale prøver og ved avslutning av grunnskole som styringsindikatorer for hvilke læringsresultat vi oppnår. Skolene skal få støtte fra barnehage- og skolekontoret til å analysere sine resultater. Skoleledelsen skal følges opp med veiledning til bedre praksis med sikte på å oppnå oppvekstsektorens mål.

Sikre at barnehager og skoler differensierer opplæringen, og skaper en dynamisk læreprosess.

Utnytte Vitensenteret til å skape økt lærelyst innenfor real- og naturfag.

Stimulere hver skole til å samle seg om prioriterte mål og utvikle læringsmiljø med høye forventninger. Bidra til at utnyttede ressurser frigjøres og at organisasjonen utvikles innenfra. Det må bygge på et godt arbeidsmiljø, der samarbeid og kollegial støtte råder innenfor og mellom skoler.

Gi rom for ulikheter. Legge til rette for aktiv elevmedvirkning for å stimulere læringsmiljøet.

Utarbeide gode individuelle opplæringsplaner for elever med rett til spesialundervisning.

DELMÅL:

Videreutvikle Arendalsmodellen.

DETTE VIL VI:

Ha synlige og lett tilgjengelige tjenester for å gi barn og ungdom hjelp på et tidligst mulig tidspunkt.

Samarbeide innenfor det enkelte oppvekstområde mellom ansatte i barnehage, skole, barnevern, PPT, skolehelsetjeneste, oppvekstmedarbeidere og fritidsmedarbeidere for å utfylle hverandres kompetanse og skape et helhetlig tilbud i nærmiljøet. Standardisere rutinene innen det tverrfaglige samarbeidet i Arendalsmodellen.

Legge til grunn en forpliktelse overfor barn og ungdom for å sikre at deres behov blir ivarettatt. Alle som jobber med barn og ungdom må reagere gjennom bekymringsmeldinger dersom en mener at dette ikke er tilfelle.

DELMÅL:

Skape godt læringsresultat gjennom engasjert og faglig dyktige medarbeidere.

DETTE VIL VI:

Arendalsskolen skal ha like gode læringsresultat som sammenliknbare kommuner (gruppe 13 i KOSTRA). Det er et mål at ingen skoler i Arendal har svakere læringsresultater enn landsgjennomsnittet.

Ha faglig fokus som nøkkel til god opplæring. Derfor skal en søke å gi det pedagogiske personalet anledning til å undervise i fag der de har sin faglige styrke.

Sikre at barnehager og skoler er tilrettelagt for å stimulere den pedagogiske virksomheten.

Legge til rette for at barnehager og skoler skal kunne velge profil for å styrke virksomhetens læringsresultat. Ledere verdsetter og stimulerer initiativ og pedagogisk kreativitet hos den enkelte

medarbeider eller gruppe av medarbeidere. Særlig faglig dyktige skoler og medarbeidere brukes som ressurs for resten av sektoren.

Sikre at vi skal kunne tilby tjenesteproduksjon av høy standard ved å legge vekt på livslang læring for våre ansatte. Pedagoger og andre ansatte i skoler og barnehager skal stimuleres til løpende kompetanseheving for å kunne forholde seg til en samfunnsutvikling i rask endring. Medarbeidersamtaler benyttes for å få dette til. Arendals skoler og barnehager må bli kjent for å legge forholdene til rette for faglig kompetanseheving.

Bidra til løpende kvalifisering av medarbeiderne i bruk av virksomhetenes ikt-verktøy.

DELMÅL:

Involvere foreldre/foresatte for å forbedre læringsresultatet i barnehage og skole.

DETTE VIL VI:

Involvere foreldre i barnehagens pedagogiske innsats for barnets læring og sosiale tilpassing fra barnet starter der. Gjennom tett dialog med foresatte skal barns utfordringer knyttet til læringsprogresjon og sosial tilpasning møtes. Sikre at alle parter tilrettelegger for barnets overgang fra barnehage til skole, og sørger for at særlige behov, som det enkelte barn har, er kjent for den nye skolen.

Bidra til at hver skole har retningslinjer for skolehjem samarbeidet som forplikter begge parter til å delta i elevens læringsprosess. I dette inngår en forpliktelse for skolen til aktivt å informere de foresatte om progresjonen i læringsprosessen. Barnehager og skoler skal gjøre foresatte kjent med barnets/elevens læreplan/ukeplan/læringsmål og skape engasjement for læringsresultatet.

Tydeliggjøre foreldreansvaret. Foresatte er ansvarlig for at egne barn møter forberedt, til rett tid, med nødvendig antrekk/utstyr/niste og utvilt til skoledagen. I fellesskap klargjøres forventningene. Foreldrene må inspireres til å være gode forbilder for sine barn.

Ha inspirerende foreldremøter for å øke foresattes interesse for og kunnskap om elevenes opplæring. Vi vil benytte brukerundersøkelsene som indikator for om vi lykkes i medvirkningsarbeidet, derfor er høy deltakelse meget viktig.

LEVEKÅR

Utdanning og kompetanseheving er et sentralt virkemiddel for å forbedre levekår og utjevne sosiale ulikheter.

AREALKONSEKVENSER

Rundt skoler og barnehager må det sikres nødvendig areal til utvidelse. Det må ikke gis tillatelse til utbygging uten at hensynet til nærliggende skoler og barnehager er ivaretatt. Ved nybygging må det sikres tilstrekkelig areal til fysisk aktivitet lek, parkering og trafikkareal. Oppgradering av eksisterende uteområder må tas med i framtidige budsjetter.

Bidra til at positiv dialog kjennetegner kontakten mellom ansatte ved skoler og barnehager og den enkelte elev eller barnehagebarn. Gjennom å bygge forståelse hos foresatte for viktigheten av å skape et positivt bilde av skole og barnehage, styrkes forutsetningene for at disse skal kunne gi deres barn godt læringsutbytte.

Følge opp forfall fra foresatte til foreldremøter eller utviklingsamtale når dette gjentar seg, eventuelt gjennom besøk i hjemmet.

DELMÅL:

Tilby egnede lokaler for den pedagogiske virksomheten i skoler og barnehager

DETTE VIL VI:

Fullføre renoveringen av skolene i kommunen for å skape godt arbeidsmiljø for elever og ansatte. Sikrer at verdiene som ligger i barnehagene ivaretas gjennom løpende vedlikehold. Det skal utarbeides en samlet oversikt over etterslepet i vedlikehold ved kommunens barnhager og eventuelle behov for flytting av virksomheter skal vurderes. I dette inngår vurdering av behovet for forbedring av kvaliteten på uteområder.

MILJØ

Kunnskapen om klimautfordringene er gjennomgående tema fra barnehage til universitetsopplæring. Alle elever gjennomgår opplæringsopplegget ved Agder renovasjon.

LIKESTILLING

Det er viktig å tilstrebe god kjønnsfordeling av ansatte i barnehager og skoler.

UNIVERSELL UTFORMING

Skoler og barnehager skal i størst mulig grad tilrettelegge arealer både innendørs og utendørs slik at ingen opplever funksjonshindringer. IKT og andre tekniske hjelpemidler i undervisningen må også ta høyde for UU.

KULTUR OG IDENTITET

HOVEDMÅLSETTING:
KULTUR FOR ALLE
– HELE ÅRET.

DELMÅL:

Alle barn og unge skal kunne delta i kultur- og fritidsaktiviteter.

DETTE VIL VI:

Innrette innsats i oppvekstområdene dit det til enhver tid er størst behov.

Styrke innsatsen i sentrum blant annet gjennom videreutvikling av Kilden som kulturhus for barn og unge. Arbeide for å spre informasjon til barn og ungdom gjennom skolen om aktiviteter og kulturarrangement som er velegnet for ungdom.

Videreutvikle kulturskolen som lokalt ressurscenter innen musikk, drama/teater og billedkunst i samarbeid med barnehage, SFO, skoleverket, menigheter, lag og foreninger og institusjoner.

Stimulere trossamfunn til samarbeid med lokale skoler og kulturskoler, og til å holde lokaler åpne for kulturarrangement utenom religiøse aktiviteter, for å styrke dem som møteplasser i lokalsamfunnet.

DELMÅL:

Støtte opp om lag og foreninger og annet frivillig arbeid, samt samarbeide med dem på en best mulig måte.

DETTE VIL VI:

Samarbeide med organisasjoner og andre frivillige på deres premisser.

Legge til rette for den "nye frivilligheten" i festivaler og andre tidsavgrensede arrangement.

Gi gode og helst bedre rammevilkår for lag og foreninger gjennom gode driftstilskudd og tilskudd til arrangementer og prosjekter.

Hjelp lag og foreninger, band, kor og korps med møte-, aktivitets- og øvingslokaler.

Opprettholde gratisprinsippet i kommunale bygg og anlegg for alle lag og foreninger.

DELMÅL:

Friluftsliv, idrett og fysisk aktivitet for alle.

DETTE VIL VI:

Gi plass til utradisjonelle idretter/aktiviteter.

Videreutvikle Arendal Idrettspark.

Sikre og tilrettelegge nye og eksisterende friområder i henhold til kommunens grønnsstrukturplan. Forhindre gjengroing av viktige friluftsområder.

Følge opp kommunens plan for folkehelse.

Videreutvikle kyststier i Arendal gjennom ulike delprosjekter. Ved utbygging av større boligfelt skal en arbeide for å skape tilknytning til turløypenettet.

DELMÅL:

Kunst- og kulturinstitusjonene skal medvirke til at Arendal blir en synlig kulturby

DETTE VIL VI:

Utvikle biblioteket som møteplass og "døgnåpen" kunnskaps- og kulturarena.

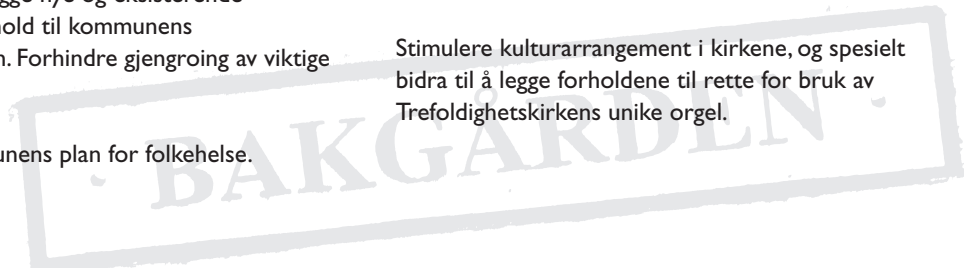
Sikre Arendal kulturhus et økonomisk fundament for fortsatt å kunne være et regionalt kulturhus med høy kvalitet.

Videreutvikle Munkehaugen Kultursenter som møtested og kulturverksted.

Videreutvikle Bomuldsfabriken Kunsthall som en nasjonal arena for nyskapende kunst.

Gjennomføre kunstprosjektet "Kunstarena Torbjørnsbu gruver" der samtidskunst blir integrert i kultur- og miljøhistorie.

Stimulere kulturarrangement i kirkene, og spesielt bidra til å legge forholdene til rette for bruk av Trefoldighetskirkens unike orgel.

DELMÅL:

Bruke kunst- og kultur som virkemiddel i byutviklingen.

DETTE VIL VI:

Gi kunstnere gode arbeidskår. Berike og stimulere innbyggerne gjennom møte med aktivt skapende kunstnere.

Etablere en stipendordning for å kunne stimulere særlig talentfulle unge kunstnere.

Videreutvikle satsingen på festivaler og arrangementer – også med internasjonalt fokus. Videreutvikle Arendal som musikkby.

Bruke kunstprosjekter for å skape levende byrom og forskjønne disse.

DELMÅL:

Fra kulturminner til levende historie.

DETTE VIL VI:

Gjøre kulturminner og kulturarv synlig og tilgjengelig, og bidra til at vår lokale historie blir gjort levende. Bygge oppunder lokale museer, kirkebygg og øvrige kulturminner.

Etablere samarbeidsstrukturer med Aust-Agder kulturhistoriske senter (AAKS) for å utvikle og tydeliggjøre satsingsområder og tilbud til innbyggerne.

Arbeide for at AAKS etter utbygging får rollen som landsdelssenter for kulturminnevern.

AREALKONSEKVENSER

Sikre allmennheten friområder til aktivitet og rekreasjon.

LEVEKÅR

Innbyggere og tilreisende skal kunne delta og oppleve kultur- og fritidsaktiviteter uavhengig av økonomi, sosial- eller kulturell tilhørighet.

MILJØ

Tilstrebe en utvikling av miljøtiltak rundt arrangementer og institusjoner.

LIKESTILLING

Alle skal kunne delta og oppleve et mangfold av kulturaktiviteter.

UNIVERSELL UTFORMING

Tilstrebe universell utforming på kultur- og idrettsarenaer og aktuelle friområder.

VEKST OG VERDISKAPING

HOVEDMÅLSETTING:
VILJE TIL VEKST, MILJØ OG
VERDISKAPING – ARENDAL
BLANT NORGES BESTE
NÆRINGSLIVSKOMMUNER.

Vekst skaper optimisme og framtidstro. Den bidrar til investeringsvilje og nye arbeidsplasser etableres ved nyskaping og knoppskyting. Vekst gir i seg selv et konkurransefortrinn for næringslivet. Vi arbeider for å tiltrekke kompetent arbeidskraft til distriktet.

DELMÅL:
Framstå som en forutsigbar og effektiv samarbeidspartner for næringslivet.

DETTE VIL VI:
Sikre politisk ledelse en sentral rolle i kommunens næringsutviklingsarbeid med en tydelig rollefordeling mellom politisk og administrativ ledelse.

Formaliseres kontakten mellom næringsorganisasjonene og politisk ledelse.

Etablere faste rutiner for dialogen mellom næringslivet og kommunens administrasjon.

Gi hurtig tilbakemelding og god service til næringslivet om vilkår og kvalitet for planavklarte næringsareal. Informere næringsdrivende om vilkår for endret arealbruk når en ønsker å ta i bruk arealer som ikke er avsatt til næringsformål i kommuneplanens arealdel.

Arbeide aktivt for ny og trygg E18 Arendal-Tvedestrand og kystjernbane.

DELMÅL:
Tilby konkurransedyktige næringsarealer for eksisterende næringsliv og for tilflytting av nye bedrifter.

DETTE VIL VI:
Bidra til opparbeiding av infrastruktur og utvikling av næringsareal med ulike kvaliteter og lokalisering i hele kommunen.

Arealeffektivisere bruken av eksisterende næringsområder.

DELMÅL:
Utvikle konkurransefortrinn innenfor bærekraftig næringsutvikling.

DETTE VIL VI:
Stimulere produktutvikling knyttet til gode miljøvalg og bærekraftig utvikling.

La gode miljøvalg inngå som et vesentlig konkurranseelement ved anskaffelser.

Samhandle med innbyggere, næringsliv og organisasjoner i miljøsatsningen.

DELMÅL:
Styrke offentlige og private virksomheter i Arendalsregionen.

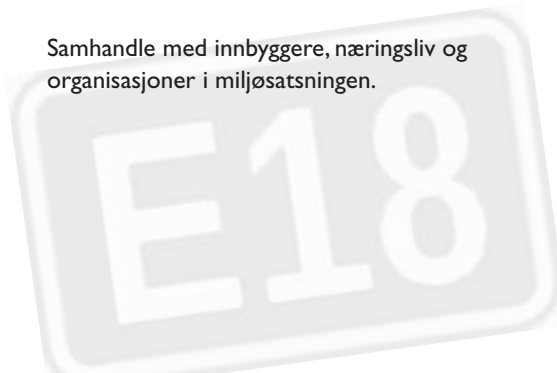
DETTE VIL VI:
Ta vare på Sørlandets sykehus HF Arendal som et fullverdig akuttstusykehus, og videreutvikle det helsefaglige miljøet i regionen.

Legge forholdene til rette for videreutvikling av statlige fagvirksomheter.

Være et attraktivt lokaliseringssted for nye virksomheter.

Være åpne for private virksomheter/tilbydere innen områder der det offentlige har en dominerende posisjon.

Iverksette et arbeid for å studere muligheter og forutsetninger for å kunne styrke tilgangen på arbeidsplasser i kommunens østligste deler i samarbeid med befolkningen i området.

DELMÅL:

Styrke Arendals posisjon som etableringssted for kompetansebasert næringsliv.

DETTE VIL VI:

Følge opp intensjonen i Regionplan for Agder om verdiskaping bygd på kunnskap. Kommunen skal sammen med næringslivet arbeide for at UiA Campus Grimstad skal kunne utvikle seg til å bli et nasjonalt senter for anvendt teknologi.

Forsvare landsdelens topposisjon i grunderevne og nyetablering. Fortsatt sterk satsing på ungt entreprenørskap.

Videreutvikle det interkommunale samarbeidet om grunderrådgivning i Etablerersenteret IKS.

Sikre veksthusmiljøer for etablering av nye kompetansebaserte virksomheter.

Videreutvikle arenaer der kompetansebasert næringsliv kan utveksle erfaringer.

DELMÅL:

Styrke Arendal som opplevelsesby og reisemål.

DETTE VIL VI:

Legge tilrette for produktutvikling og etableringer i opplevelsesindustrien.

Ta vare på utviklingspotensialet i de store begivenhetene.

DELMÅL:

Videreutvikle handelsbyen Arendal.

DETTE VIL VI:

Styrke et levende sentrum med mangfold i handels- og opplevelsestilbud.

Sikre rammevilkår for handelstygdepunktet Agderparken på linje med tilsvarende konkurrerende handelsparker, som Sørlandsparken med mer.

Arbeide for å opprettholde et godt dagligvare- og servicetilbud nær boområder i alle deler av kommunen for å redusere transportbehovet og sikre eldre menneskers behov.

DELMÅL:

Sikre og videreutvikle landbruksnæringen.

DETTE VIL VI:

Utvikle landbruket innenfor de rammer den nasjonale landbrukspolitikken setter og se på landbruket som en viktig del av samfunns- og næringsutviklingen i kommunen slik Kommunedelplanen for landbruk legger opp til. Aktivt jordvern skal sikre framtidig matvareproduksjon og matvaresikkerhet.

AREALKONSEKVENSER

Det skal til enhver tid være planavklarte næringsområder med ulike kvaliteter. Transportkorridorer må avklares.

LEVEKÅR

Ved å tilrettelegge for økt deltakelse i arbeidslivet vil flere kunne få forbedret sine levekår.

MILJØ

Kommunen vil tilstrebe at daglige servicetilbud skal kunne nås til fots eller på sykkel for store deler av befolkningen.

LIKESTILLING

Sikre like rammer for private og offentlige aktører.

UNIVERSELL UTFORMING

Næringsareal utbygges ut fra krav til universell utforming.

SAMFERDSEL OG INFRASTRUKTUR

DELMÅL:

Kollektivtilbud i Arendals-området skal være tilgjengelig og ha høy frekvens.

DETTE VIL VI:

Utarbeide en areal- og transportplan for Arendalsområdet.

Etablere felles areal- og transportplansamarbeid for Agderbyen med sikte på å kvalifisere for nasjonale stimuleringsmidler.

Styrke hovedkollektivaksene med økt bolig-, service- og næringsutbygging. Sikre forsvarlig tilknytning til pendelrutenettet for alle deler av kommunen.

Planlegge egne kollektivtraseer for å bedre fremkommeligheten for busser.

Legge til rette for "park and ride" løsninger ved sentrale kollektivknutepunkt (parkering for biler og sykler).

Forsterke og effektivisere pendel- og ringbussløsninger.

Arbeide med bedre busstilbud i deler av kommunen med svært begrenset tilbud. Bidra til bedre koordinering av ulike ruter. Arbeide for gode rabattordninger for ungdom på buss og ferge.

Fompe og videreutvikle fergetilbudet.

DELMÅL:

I framtiden erstatter sykkelbruk bilen på korte transportetapper.

DETTE VIL VI:

Stimulere til økt bruk av sykkel som transportmiddel gjennom "Sykle til jobben" aksjoner, og lignende.

Etablere egne tosidige sykkelfelt i tilknytning til hovedveiaksler. Fullføre et sammenhengende gang- og sykkelvegnett i kommunens tettbygde områder, samt langs nåværende E18.

Etablere sykkelparkering på sentrale steder i kommunen og i bykjernen.

DELMÅL:

Lokalveinettet skal være sikkert, velfungerende og ha tilstrekkelig kapasitet.

DETTE VIL VI:

Prioritere arbeidet med å skape sikre skoleveier slik at elevene trygt kan gå eller sykle til skolen.

Etablere en ytre ringvei rundt byen.

Planlegge en ny Tromøybru/Tromøy forbindelse.

Etablere ny forbindelse mellom Trommestadveien og Sandvigeveien på Hisøy.

HOVEDMÅLSETTING:

HA EN FREMTIDSRETTET INFRASTRUKTUR I ARENDALS-REGIONEN BASERT PÅ EFFEKTIVE KOMMUNIKASJONS- OG KOLLEKTIVLØSNINGER OG ET VELFUNKERENDE TRANSPORTSYSTEM.

Etablere planfri krysning for fotgjengere og syklistere i krysset ved Arendal jernbanestasjon i Barbudalen.

Avklare forholdet mellom offentlig og privat vei.

DELMÅL:

E18 skal ha 4 felt gjennom hele kommunen.

DETTE VIL VI:

Bidra til at ny 4 felts E18 mellom Arendal og Tvedestrand blir påbegynt innen 2014.

Påvirke planarbeidet av ny E18 trase med sikte på å oppnå en god tilknytning til Krøgenes, Heftingsdalen og Saltrød/Eydehavn.

DELMÅL:

Arendal Lufthavn Gullknapp skal være en tidsmessig flyplass for næringslivets behov. Landsdelens ruteflyplass Kristiansand lufthavn, Kjevik videreutvikles.

DETTE VIL VI:

Bidra positivt til at Kristiansand lufthavn, Kjevik bygges ut med tidsmessige lokaliteter og gjennom videre utbygging av rutenettet.

Avklare en ny fremtidig veitrasé fra E18 til Arendal Lufthavn Gullknapp. Behandle og vedta reguleringsplaner som sikrer videre utvikling av flyplassen.

DELMÅL:

Jernbanen skal ha en sentral rolle i fremtidens transportsystem i Arendalsregionen.

DETTE VIL VI:

Bidra til utredning av en fremtidig kystnær jernbanetrasé (Telemark - Kristiansand).

Bidra til å opprettholde og styrke Nelaugbanen.

Legge til rette for en framtidig godsterminal for jernbanegods på Stoa.

DELMÅL:

Videre utvikling av Eydehavn og næringsområdet skal bidra til vekst øst i kommunen.

DETTE VIL VI:

Utvikle Eydehavn som regional havn. Legge spesielt til rette for offshorebransjens behov for dypvannskai.

Etablere ny/forbedret vegforbindelse mellom E18 og Neskiln og derfra ut til havneanlegget.

DELMÅL:

Regionen skal ha konkurransedyktig teknisk infrastruktur.

DETTE VIL VI:

Iverksette tiltak for å fornye, utvide og modernisere VA-nettet.

Videreutvikle telenettet slik at innbyggere og næringsliv oppnår tilgang til bredbånd og teletjenester med høy kapasitet.

Bidra til at kommunen har en energiforsyning med tilstrekkelig kapasitet og høy leveringssikkerhet

AREALKONSEKVENSER

Arealbehov knyttet til etablering av framtidig kommunikasjonsnett ivaretas gjennom kommuneplanens arealdel.

LEVEKÅR

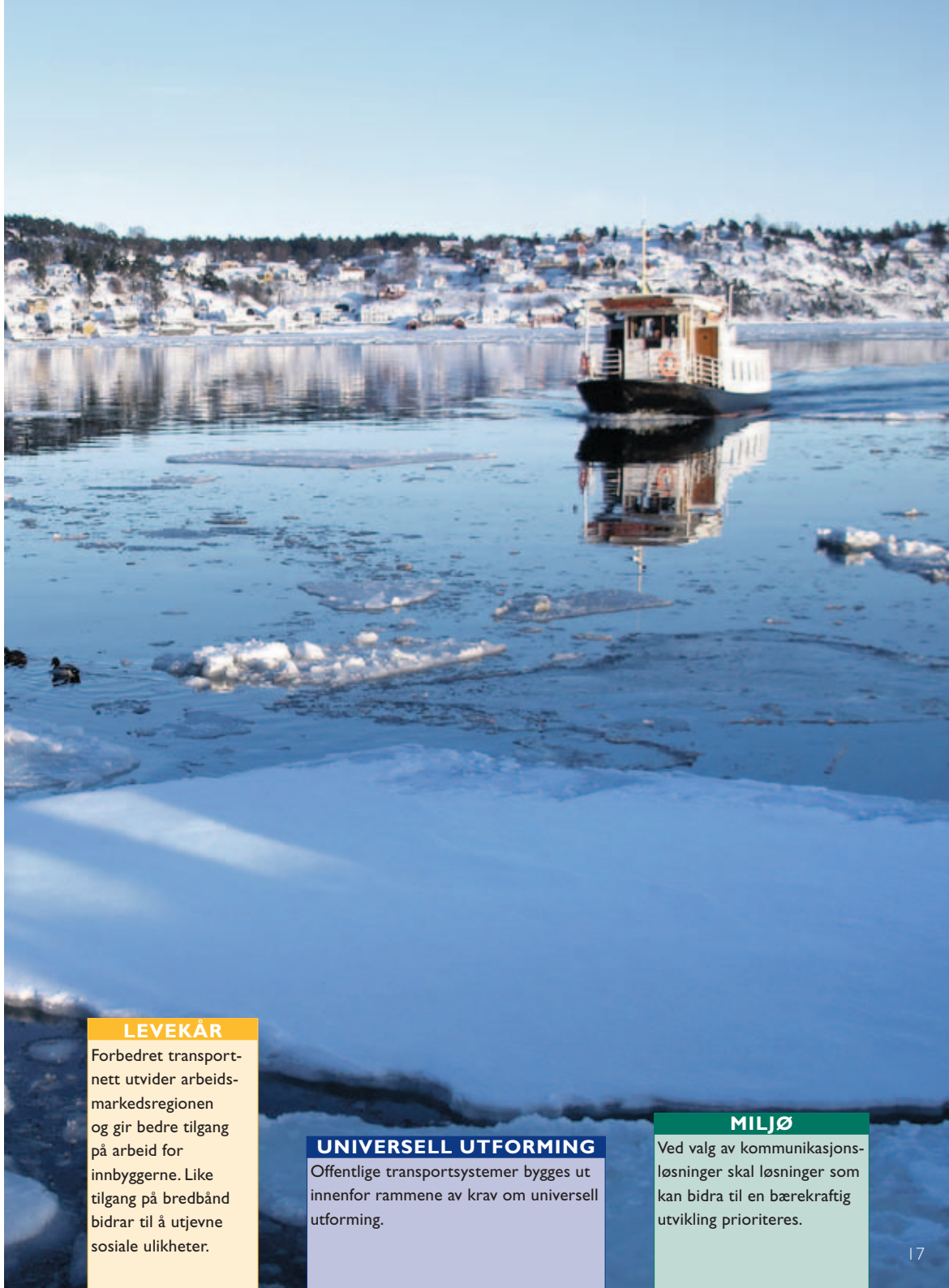
Forbedret transportnett utvider arbeidsmarkedsregionen og gir bedre tilgang på arbeid for innbyggerne. Like tilgang på bredbånd bidrar til å utjevne sosiale ulikheter.

UNIVERSELL UTFORMING

Offentlige transportsystemer bygges ut innenfor rammene av krav om universell utforming.

MILJØ

Ved valg av kommunikasjonsløsninger skal løsninger som kan bidra til en bærekraftig utvikling prioriteres.

KLIMA, ENERGI OG MILJØ

HOVEDMÅLSETTING
KLIMA OG MILJØPERSPEKTIV
FOR Å SKAPE
LAVUTSLIPPSAMFUNNET,
SIKRE BIOLOGISK MANGFOLD
OG IVARETA JORDVERN.

DELMÅL:

Som samfunnsutvikler er kommunen partner, eier eller informasjonsformidler i miljøarbeidet. Kommunikasjon og kunnskapsformidling om mer bærekraftig utvikling og de valgmuligheter næringsliv, organisasjoner og innbyggerne har, skal være sentralt for å nå klima, energi og miljømål.

KLIMA OG ENERGI

DETTE VIL VI:

Arbeide for at bedrifter og foretak som kommunen er medeier i skal ta klimahensyn.

Inspirere innbyggere og næringsliv til å ta klima- og miljøvennlige valg gjennom å være en foregangskommune.

Samarbeide med næringsliv, organisasjoner og lag og andre offentlige aktører med sikte på å iverksette prosjekt med fokus på klima, energi og miljø.

Bidra til at innbyggere og næringsliv får informasjon om støtteordninger for energiøkonomisering.

NATURMANGFOLD

DETTE VIL VI:

Synliggjøre og skape interesse for kommunens store naturmangfold og naturkvaliteter.

Samarbeide med ressurspersoner, organisasjoner og lag med natur og miljøspørsmål på agendaen for å stimulere til kunnskap om og økt bruk av naturen.

FORURENSNING

DETTE VIL VI:

Sikre innbyggere og næringsliv informasjon om forurensningsfare og mulighet for å redusere utslipp og om effekter av helse og miljøskadelige stoffer for mennesker, dyr og omgivelser.

Utarbeide støysonekart i hele eller de deler av kommunen som må forventes å være mest støyutsatt.

DELMÅL:

Som forvaltningsmyndighet skal kommunen bidra som beslutningstager gjennom aktivt bruk av lovverk, forskrifter, planer og retningslinjer til en samfunnsutvikling som ivaretar klima, energi og miljøhensyn.

KLIMA OG ENERGI

DETTE VIL VI:

Sikre at kommunen bruker sin myndighet etter plan - og bygningsloven for å redusere energibruk og utslipp av klimagasser fra boliger, offentlige bygg og næringsbygg.

Iverksette kommunens klimahandlingsplan og klima- og energistrategi for å nå klimamålsettingene.

Synliggjøre konsekvenser for klima, energi og miljø i saksutredninger til politisk behandling.

Utvikle og tilrettelegge for mer bærekraftige transportløsninger gjennom areal og transportplanlegging.

NATURMANGFOLD

DETTE VIL VI:

Legge til grunn kunnskapsbasert forvaltning for å hindre tap av biologisk mangfold. Oppdatere kunnskapsgrunnlaget for forekomster av utvalgte naturtyper og prioriterte arter på land og i sjø gjennom kartlegging og kvalitetssikring. Følge opp intensjonene i Naturmangfoldloven.

Ta i bruk kommuneplanens arealdel med tilhørende hensynssoner for å begrense tap av biologisk mangfold. Landbruksplanens føringer i forhold til kulturlandskapet skal følges opp. Grønnstrukturplanen og Kommunedelplan for anlegg for kultur, idrett og friluftsliv legges til grunn for å tilrettelegge med sikte på at flere skal oppleve mangfoldet i naturen.

Være en viktig aktør i verneprosesser igangsatt av statlige organer eller når det er aktuelt med frivillig vern.

FORURENSNING

DETTE VIL VI:

Bruke kommunens plan- og bygningsmyndighet for å redusere fare for forurensning.

Legge til grunn "forurenser betaler" prinsippet ved akutte forurensningstilfeller.

Arbeide for å redusere forurensning fra private avløpsanlegg.

DELMÅL:

Som tjenesteleverandør skal Arendal kommune lede an og legge grunnlag for et samfunn der innbyggerne kan gjøre gode klima, energi og miljøvalg. I egen virksomhet skal kommunen gå foran i valg av bærekraftige løsninger.

KLIMA OG ENERGI

DETTE VIL VI:

Bli ledende på Sørlandet i energi- og klimaeffektiv forvaltning av offentlig bygningsmasse gjennom Arendal Eiendom KF.

Bidra til å gjøre kommunens drift Klimanøytral i henhold til FN's definisjoner.

Bruke tilgjengelige støtteordninger for å nå klima, energi og miljømål.

Benytte kommunens innkjøpskraft for å redusere utslipp av klimagasser, miljø og helsefarlige stoffer og for å senke energibruken.

Samarbeide med private og offentlige aktører for å ta i bruk gode teknologiske løsninger og spre informasjon om tiltak som iverksettes.

AVFALL

DETTE VIL VI:

Bruke ulike incentiver for å belønne sortering og gjenvinning av avfall og stimulere innbyggernes egne ambisjoner for å redusere avfallsmengden.

Redusere kommunens produksjon av avfall. Det skal skje ved fokus på dette ved innkjøp, bruk og gjenbruk.

FORURENSNING

DETTE VIL VI:

Ha oversikt over og redusere bruk av helse- og miljøfarlige stoffer i egen virksomhet.

Bruke kommunes innkjøpskraft ved å stille krav til innkjøp for å redusere bruken av helse og miljøfarlige stoffer hos leverandører.

Gjennom gode drifts- og kontrollrutiner skal kommunen aktivt redusere utslipp og lekkasjer fra offentlig avløpsnett.

AREALKONSEKVENSER

Bidra til arealeffektivisering med sikte på redusert transportbehov. Sikre naturmangfold og grunnlag for rekreasjon gjennom arealplanleggingen i k-planen og oppfølgende detaljplaner.

HELSE OG OMSORG

Helse og omsorgstjenesten står overfor store utfordringer knyttet til forventede demografiske endringer i slutten av kommuneplanperioden. Kommunen vil få flere eldre. Utviklingen de siste år har gitt kommunen flere unge innbyggere med nedsatt funksjonsevne og et stort behov for bistand. For å møte disse utfordringene kreves det utbygging av kapasitet, god faglig kompetanse og et helhetlig livsløpsperspektiv på omsorgstilbudet. Som følge av endringene i alderssammensetningen i befolkningen, vil det bli knapphet på omsorgsytere. Med den todelte utfordringen med økende andel hjelpetrequende og færre personer i arbeidsfør alder, vil vi nå et punkt hvor behovet for bistand overgår den tilgjengelige arbeidskraften. Behovene må dekkes i et samspill med familie, frivillige og være forankret i lokalsamfunnet.

Med et slikt utfordringsbilde blir folkehelsearbeid – samfunnets innsats for å styrke faktorer som virker positivt på folkehelsen og svekke faktorer som medfører helseisiko – sentralt.

Arendal skal arbeide for å sikre et sykehustilbud med fullverdige akuttfunksjoner i Østre Agder.

DETTE VIL VI:

Utvikle differensierte tilbud i helse- og omsorgstjenesten, både når det gjelder boligløsninger og tjenester, som ikke er knyttet til alder, diagnose eller funksjonsnivå, men til faktisk hjelpebehov. Omsorgstrappa ligger til grunn for vår innsats (jfr illustrasjonen). Differensiert tilbud innbefatter også ulike tilbydere av helse- og omsorgstjenester.

Sikre høy etisk og faglig standard på kommunale, ideelle og private helse- og omsorgstjenester.

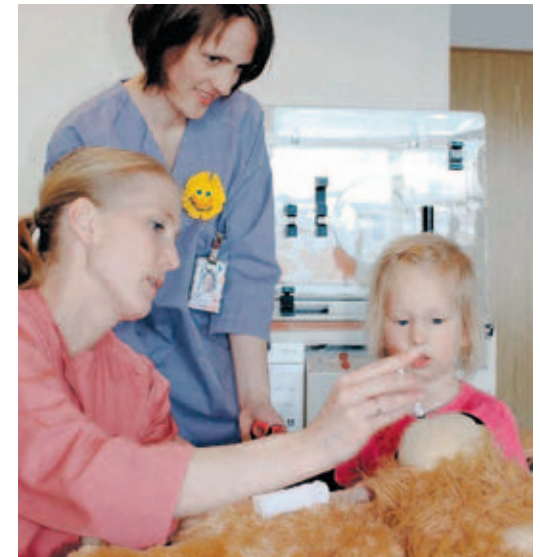
Gi barn og ungdom et godt grunnlag for å ta vare på egen helse.

HOVEDMÅLSETTING:

STIMULERE INNBYGGERNE TIL Å TA ANSVAR FOR EGEN HELSE, OG LEGGE TIL RETTE FOR SUNNE VALG. INNBYGGERE SKAL PÅ EGNE PREMISER SETTES I STAND TIL Å MESTRE EGET LIV, TIL TROSS FOR SYKDOM ELLER FUNKSJONSNEDESETTELSE.

INNBYGGERE SOM TRENGER HJELP OG HAR BEHOV FOR BISTAND SKAL ERFARE AT KOMMUNEN GIR OMSORGSTJENESTER SOM ER TILPASSET DEN ENKELTES BEHOV.

DELMÅL:

Virksomheten i helse- og omsorgssektoren skal være kunnskapsbasert.

DETTE VIL VI:

Styrke forsknings- og utviklingsarbeidet slik at kunnskaps- og erfaringsbasert praksis får en sentral plass.

Samarbeide tett med UiA, Sørlandet sykehus HF, Aust-Agder fylkeskommune og andre relevante kunnskaps- og forskningsmiljø.

Arbeide aktivt for å bruke kunnskap om regionens leveårsutfordringer til å fremme regionens interesser nasjonalt.

DELMÅL:

Rekruttere og beholde kvalifiserte medarbeidere i helse- og omsorgssektoren.

DETTE VIL VI:

Bidra til målrettet kompetanseutvikling, og iverksette kommunens kompetanseplan for omsorgstjenestene.

Sikre rekruttering og gode læringsarenaer for lærlinger og studenter.

Motvirke uønsket deltid og arbeide for større stillingsbrøker.

UNIVERSELL UTFORMING

Stimulere og veilede innbyggere til å tilrettelegge egen bolig slik at man kan bli boende lengst mulig i eget hjem. Ved all framtidig ombygging/nybygg av institusjoner og omsorgsboliger skal universell utforming ivaretas.

DELMÅL:

Forebygge og utsette behovet for kommunale tjenester.

DETTE VIL VI:

Iverksette tiltak med sikte på å drive forebyggende arbeid og helsefremmende aktivitet.

Bidra til sosial inkludering.

Samarbeide med næringsliv, private aktører og ideelle organisasjoner for å utvikle tjenestetilbud som understøtter det offentlige tjenestetilbudet.

DELMÅL:

Brukermedvirkning på individ og systemnivå skal bidra til aktiv deltakelse og gi innbyggerne innflytelse på tjenestetilbudet.

DETTE VIL VI:

Ansvarliggjøre og myndiggjøre brukere av helse- og omsorgstjenester i forhold til egen livssituasjon og tjenestetilbud.

Benytte ulike metoder for å oppnå høy deltakelse og god kvalitet ved brukerundersøkelser.

Utvide bruken av elektroniske medier og verktøy i kontakten med bruker og pårørende.

LEVEKÅR

Tidlig innsats er et felles ansvar for oppvekst og omsorg. Fokus skal rettes mot livsmestring og bevisstgjøring på valg og muligheter. Senke risiko for sykdom og skade gjennom tiltak som bidrar til redusert helseskadelig konsum i befolkningen.

LIKESTILLING

Arbeide for bedre kjønnsbalanse i helse- og omsorgssektoren. Øke antallet hele stillinger for å gjøre det attraktivt å arbeide i sektoren. Rekruttere kvalifiserte medarbeidere med innvandrerbakgrunn.

DELMÅL:

Skape aktiv omsorg gjennom samarbeid med pårørende og frivillige.

DETTE VIL VI:

Utvikle partnerskap med ideelle organisasjoner, frivillighetsentralene, frivillighetsbanken, eldresentra og en rekke andre foreninger og enkeltpersoner, fordi kultur og trivsel forebygger behovet for helse- og omsorgstjenester og bidrar til aktivitet og helse.

Bruke omsorgssentrene/institusjonene som aktivitetssenter i nærmiljøet.

AREALKONSEKVENSER

Nærhet mellom bolig og arbeidsplass og/eller friluftsområder vil stimulere flere til fysisk aktivitet i dagliglivet og bidra til bedret folkehelse. Sosiale fellesfunksjoner må integreres i nye utbyggingsområder.

Planer for framtidige boligområder skal tilpasses endringer i alderssammensetning. I sentrumsnære områder vil boliger tilpasset behovene hos eldre og/eller funksjonshemmede bli prioritert.

Boligtomter for vanskeligstilte skal vurderes i alle nye områdeplaner og etableres med nærhet til kollektivakser.

Differensiert boligbygging med henblikk på pris og størrelse.

Areal for større omsorgsenheter må sikres for framtiden.

Bydelsentre skal inneholde helsetjenestefunksjoner.

MILJØ

Øke bruken av fornybar energi til drift av transport-midler i omsorgssektoren. Redusere bruk av engangsmateriell.

DELMÅL:

Velferdsteknologi og IKT skal benyttes for å kunne tilby kvalitet, effektivitet og verdighet i helse- og omsorgssektoren.

DETTE VIL VI:

Ta i bruk velferdsteknologi for å understøtte og forsterke brukernes trygghet og sikkerhet. Det skal bidra til økt grad av mestring, medbestemmelse og livskvalitet.

DELMÅL:

Gjennom samhandlingsreformen skal Arendal jobbe for redusert sykkelighet og økt egenmestring hos innbyggerne, og for å dempe veksten i forbruk av helse og omsorgstjenester

DETTE VIL VI:

Legge til rette for at forebyggende arbeid får sentral plass i helse – og omsorgssektoren.

Iverksette tiltak som bremser veksten av livsstilssykdommer og kroniske lidelser.

Inngå forpliktende samarbeidsavtaler med Sørlandets sykehus HF for å utvikle gode overganger i behandlingsforløpet/ene blant annet ved elektronisk samhandling.

Utrede mulighetene for å etablere felles tjenestetilbud i det interkommunale samarbeidet i Østre Agder når det er naturlig.

Styrke den samfunnsmedisinske kompetanse og kapasitet i regionen.

DELMÅL:

Forhindre vold i lokalsamfunnet

DETTE VIL VI:

Sikre et godt krisesentertilbud i regionen.

Følge opp handlingsplanen mot vold.

SAMFUNNS- SIKKERHET

HOVEDMÅLSETTING:
I ARENDAL ER DET TRYGT Å
VÆRE!

Kommunen har et stort ansvar for sikkerheten til innbyggerne både som samfunnsaktør og som tjenesteprodusent. Den har ansvar for å kunne håndtere både akutte hendelser, og endringer som skjer over tid.

DELMÅL:

Gjennom aktiv samfunnsplanlegging skal Arendal kommune forebygge at uønskede hendelser inntreffer.

DETTE VIL VI:

Sikre beredskapsarbeidet bred forankring og ha kompetanse i kommunens organisasjon for å kunne forebygge uønskede hendelser.

Opparbeide kunnskap om risiko og sårbarhet i Arendal gjennom jevnlig revisjon av Risiko og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse).

Tilpasse oss klimaendringene gjennom å utarbeide en egen ROS-analyse for å kunne forberede tiltak som kan avbøte konsekvenser av endret klima.

Sikre at ROS-analyser legges til grunn for utbygging av infrastruktur og bygninger.

Innarbeide bestemmelser i kommuneplanens arealdel for å ivareta samfunnsikkerhet og beredskap.

Sikre brann- og helsevesen kapasitet, kompetanse og materiell for å forebygge og begrense konsekvenser av uønskede hendelser.

Holde ved like og styrke samarbeidet med andre offentlige aktører i beredskapsarbeidet.

Være bidragsyter til prosesser for å ivareta beredskapsmessige behov regionalt og nasjonalt.

DELMÅL:

Som samfunnsaktør skal Arendal kommune være i beredskap og kunne håndtere konsekvenser av uønskede hendelser i samfunnet.

DETTE VIL VI:

Øve organisasjonen jevnlig på å håndtere ulike krisesituasjoner.

Sikre at kommunen til enhver tid skal kunne etablere kriseledelse.

Begrense skadeomfang ut fra følgende prioritering dersom uønskede hendelser inntreffer:

1. Ivaretagelse av liv og helse.
2. Sikring av samfunnsviktige funksjoner.
3. Bidra til bevaring av miljø og kulturelle verdier.
4. Sikre at drift, produksjon og tjenesteyting kan videreføres.
5. Hindre skader av økonomiske og materiell karakter.

DELMÅL:

Arendal kommune skal ha et praktisk, oppdatert og godt planverk for å håndtere konsekvenser av uønskede hendelser i samfunnet.

DETTE VIL VI:

Gjennomgå og om nødvendig fornye planverket på beredskapsområdet i løpet av handlingsprogramperioden.

Holde rutinebeskrivelser, varslingslister, tiltakskort og planer løpende oppdatert i forhold til organisatoriske endringer og endring av rutiner.

DELMÅL:

Arendal kommune skal tilrettelegge for produksjon av trygge tjenester til innbyggere, besøkende og næringsliv.

DETTE VIL VI:

Utarbeide ROS-analyser for kommunal tjenesteproduksjon, som kan innebære risiko, med sikte på å avdekke svakheter eller faremomenter.

Iverksette nødvendig avbøtende tiltak med bakgrunn i ROS-analysene gjennom å utarbeide rutiner, planer og/eller tiltakskort for ulike tjenesteområder.

Videreføre samarbeidet innenfor rammen av Interkommunalt utvalg mot akuttforurensning (IUA).

Arbeide for å styrke oljevernberedskapen på Sørlandet ved å etablere senter for oljevernberedskap på Eydehavn.

DELMÅL:

Tilstrekkelig og korrekt informasjon skal formidles til innbyggere, presse og andre om forebyggende arbeid for økt samfunnssikkerhet, når det oppstår økt fare for uønskede hendelser eller når en krisesituasjon er oppstått.

DETTE VIL VI:

Sikre at flest mulig innbyggere får den informasjonen de trenger i en krisesituasjon. Kommunen skal informere på flere ulike plattformer som Internett, avis, TV, radio og telefon.

AREALKONSEKVENSER

Kommunene har primæransvaret for arealplanleggingen. Plan og bygningsloven er det viktigste verktøyet for å forebygge risiko og for å skape et mer robust samfunn. Samfunnssikkerhet er en avgjørende premis ved bruk av nye områder til utbygging eller ved endring av arealbruk.

Det innarbeides bestemmelser i kommuneplanens arealdel som ivaretar samfunnssikkerhet i arealplanleggingen.

MILJØ

Beredskap og miljø henger tett sammen. Befolkningens helse sikres ved høy matvaresikkerhet og tilgang på rent vann. Forsvarlig håndtering av avløpsvann forebygger helseproblemer. Akutt forurensningsfare er vurdert økende med økende skipstrafikk i Skagerrak. Klimaendringer øker samfunnets sårbarhet. Fokus skal derfor være på klimatilpasning og robusthet.

AREALPOLITIKK

12.1 AREALPOLITIKK

12.1.I. OVERORDNEDE MÅL/ FØRINGER

12.1.II AREALFORVALTNING – DETTE VIL VI

12.2 NY AREALBRUK 2011

12.2.I BESKRIVELSE OG KONSEKVENSER

12.2.II AREALPLANKART MED BESTEMMELSER

12.1.1. AREALPOLITIKK

Kommuneplan 2011-2021 angir den arealpolitikk som skal følges i Arendal i planperioden. Planen viderefører i all hovedsak planleggingsprinsipper/ miljøbytankegangen fastlagt i tidligere kommuneplaner. Disse prinsippene er i samsvar med nasjonal og regional arealpolitikk. Planen inneholder nye "Bestemmelser og normer". Disse trykkes på kartet. Et viktig politisk signal er at normer må tilpasses ulike planutfordringer. Kommuneplanen legger til grunn at det utøves faglig skjønn for å balansere ulike hensyn for å oppnå gode helhetlige løsninger. Dette betyr at normer for det enkelte fagtema noen ganger må vike for å oppnå et godt helhetsresultat.

12.1.1.1. OVERORDNEDE MÅL/ FØRINGER

Nasjonale føringer for arealpolitikken er fastlagt, bl.a. i St.meld. nr 26 (2006-2007) Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand. Blant målene er:

Reduserte klimagassutslipp

Bedre bymiljø og helse

Økt tilgjengelighet for alle

Bevaring av strandsonen

Sikring av grunnlaget for matproduksjon gjennom vern av produktiv jord og hindre tap av biologisk mangfold

Bevaring av naturens mangfold

Andre nasjonale føringer framgår av blant annet rikspolitiske retningslinjer for:

- barn og unge
- samordnet areal- og transportplanlegging
- vernede vassdrag
- universell utforming
- kjøpesenteretablering (RPB)

Ny plan- og bygningslov er tydelig på flere planoppgaver enn tidligere: som å sikre jordressursene, kvaliteter i landskapet, helse- og kriminalitetsforebygging, samfunnssikkerhet og klimahensyn.

REGIONALE FØRINGER

Regionplan Agder 2020 er et sentralt dokument som kommuneplanen forholder seg til. For kommunens arealforvaltning er særlig kap. 1 – Klima og kap. 4 – Kommunikasjon viktige. Regionplanen har mål om at Agder skal bli et Lavutslippssamfunn, der reduksjon av transportbehovet er viktig. Samordnet areal- og transportplanlegging i regionen er pekt på som et viktig tiltak. For å oppnå dette må kommunale arealplaner sikre en arealbruk som legger til rette for god kollektivbetjening, der konsentrasjon av boligutbygging skjer rundt valgte kollektivakser. Videre skal klimahensyn være en premis for politiske beslutninger i landsdelen.

Andre viktige regionale føringer for kommunens arealforvaltning er Regional delplan for senterstruktur og handel. Den legger premisser for kommunens framtidige senterstruktur, sett i relasjon til resten av regionen.

OVERORDNEDE MÅL FOR AREALBRUKEN

Med perspektiv på klimautfordringer og folkehelse er utvikling av **lavutslippsamfunnet** et mål for arealplanleggingen, i samsvar med nasjonale og regionale føringer.

Kap 12.1.II redegjør nærmere for hva dette innebærer og hvordan arealforvaltningen skal bidra til at kommunen når målene.

Arendal kommune ønsker vekst i folketall og arbeidsplasser gjennom å satse på:

- attraktive boligområder og boliger
- offensiv næringspolitikk
- bred kultursatsning

Dette skal i et arealperspektiv gjøres i balanse mellom utvikling og vern. Det må settes av tilstrekkelig med areal til næringsformål, boligformål og tjenesteytende formål, samtidig som en sikrer naturgrunnlaget, kulturmiljø, idretts- og friluftsområder.

AREALPOLITIKKEN OG AREALBRUKEN BYGGER PÅ FØLGENDE FORUTSETNINGER:

Arendal skal fortsatt være et regionalt knutepunkt og fylkeshovedstad i Aust Agder, med de konsekvenser det innebærer for handel, offentlig service, kultur og undervisning.

Arendal skal ivareta nasjonale og regionale mål for arealforvaltningen. Før områder for utbygging av boliger kan igangsettes må det være tilrettelagt gang- og sykkelvei, skoleveien må være sikret og det må være tilrettelagt for kollektivbetjening.

Arendal skal legge til rette for befolkningsprognosen til SSB, med alternativ "høy vekst". Forventet vekst for Arendal er omlag 1.25 % pr. år.

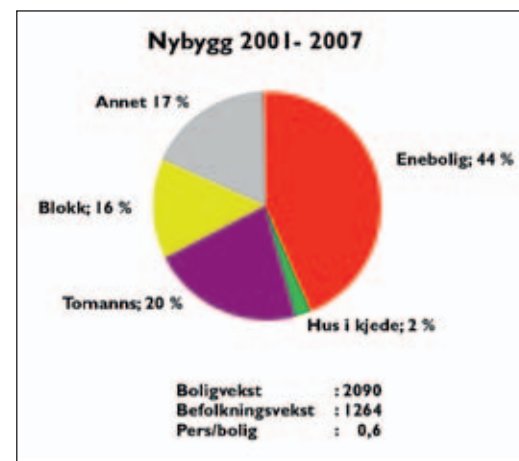
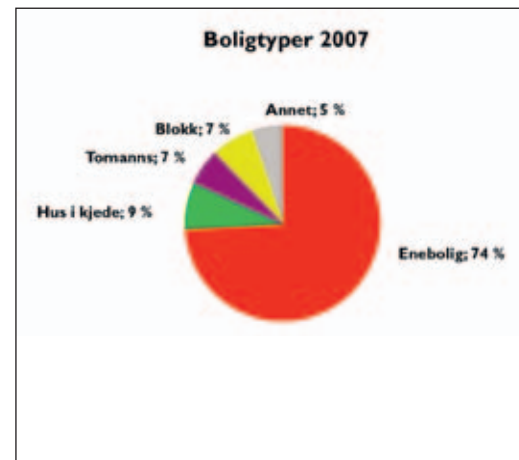
Prognosen viser at befolkningen i Arendal forventes å øke med om lag **5000 på 10 år** og opp mot **11000 på 20 år**.

Det er behov for om lag 3000 boliger i perioden. Dette dekker behovet knyttet til befolkningsvekst og endret familiesammensetning. Økningen i tallet på eldre mennesker gir effekt i forhold til flere enperson-husholdninger.

Kommuneplanens måltall for boligbygging er 275 boliger pr. år i planperioden. Dvs. 2750 boliger på 10 år. Faktisk boligbygging i perioden 2000-2010 var 2598, noe som tilsier at måltallet er realistisk.

Hvis vi tar utgangspunkt i at vi skal vokse med rundt 5000 personer i planperioden vil dette kreve tettsteds/boligarealreserver de neste 10 årene med rundt 4000 daa.

Ved planlegging av større utbygginger som ligger langs kollektivaksene skal framtidig behov for utbyggingsareal til omsorgsektorens tjenester sikres i både øst og vest.

12.1.II AREALFORVALTNING – DETTE VIL VI

LAVUTSLIPPSAMFUNNET

Kommuneplanen har som mål å bidra til styrket folkehelse og ivaretagelse av klimahensyn. Dette er to utfordringer som henger nøye sammen. Kommunen har ambisjoner om å være foregangskommune med hensyn til å redusere klimagassutslipp - og helseforebyggende arbeid er en av kommunens primærpgaver.

Lavutslippsamfunnet krever en samordnet areal- og transportplanlegging med mål om redusert utslipp av klimagasser. Samordning vil også sikre andre viktige miljømål som bevaring av naturgrunnlag/biologisk mangfold, som igjen har betydning for helse og utøvelse av friluftsliv.

Under arbeidet med planen har det vært et særskilt fokus på hvordan framtidig arealbruk skal bidra til at vi når kommunens mål om å være en klimavennlig kommune.

Overordnet planstrategi er å redusere transportbehovet gjennom arealfortetting og transformasjon. Videre å tilrettelegge for mer klimavennlig transport. Det innebærer blant annet å styrke dagens kollektivløsninger gjennom fortetting langs kollektivakser/knutepunkt og tilrettelegge for økt sykkelbruk.

Transportsektoren står for nesten to tredeler av utslippene i kommunen, og øker mest. Dersom ingen tiltak iverksettes vil utslippene av klimagasser i Arendal kommune i 2025 ligge 16 % over 1990-nivå. (Klima- og energiplanen fra 2007)

Arendal har et relativt stort transportbehov ut fra hvordan samfunnet er organisert, med tanke på lokalisering av boligområder i forhold til butikk, skole, arbeidsplasser, fritidssysler, med mer. For å redusere utslippene handler det i stor grad om hvor vi planlegger ulike arealbruk i framtiden, og hvordan vi tilrettelegger mulighetene for å gå eller sykle til ulike aktiviteter som alternativ til bilkjøring. Dette har også stor helsemessig betydning. Fokus på helseaspektet og klimahensyn i arealplanleggingen bidrar til en vinn-vinn-situasjon.

Alle innspill om ny arealbruk har vært drøftet ut fra en slik tankegang.

LAVUTSLIPPSAMFUNNET :
REDUSERE
TRANSPORTBEHOVET

DA MÅ VI:
IKKE SLØSE MED AREAL
BYGGE TETTERE/SAMLE
SENERFUNKSJONER
OG BOLIGER/IKKE SPRE
UTBYGGINGSOMRÅDER/
TRANSFORMERE AREAL

HA MER FUNKSJONSBLANDING

DA KAN VI:
GÅ OG SYKLE
TA BÅT, BUSS, (TOG)

DA FÅR VI:
BEDRE FOLKEHELSE,
BEDRE IVARETAKELSE AV
NATUR-, KULTUR- OG
MILJØHENSYN. STYRKET
BEFOLKNINGSGRUNNLAG FOR
KOLLEKTIVTILBUDET.

MER KONKRET VIL VI :

Følge opp videre arbeid med en felles areal- og transportplan for Arendal – Grimstad.

Prosjektet er et samarbeid med Aust-Agder fylkeskommune, Statens vegvesen og de to kommunene.

Vi vil konsentrere utbygging langs kollektivaksler for å skape grunnlag for bedre kollektivtilbud både til sjøs og på veg. Fortetting bør primært skje i en sone på opptil 3-500 m fra kollektivåre. (Se skraverte felt på kartskissen). Dette er den avstanden de fleste aksepterer å gå fra bolig til buss. Transformasjon av areal kan være aktuelt som del av fortettingsstrategien. I Arendal kommune er den viktigste kollektivaksen fra Engene i vest – fylkesvei 420 – via sentrum og videre på fylkesvei 410 til Eydehavn, med sløyfer nordover mot Myra/Stoa og sør til Strømøya.

Viderutvikle kollektivåre i forhold til boligutbyggingen. Ved fortetting langs kollektivårene beredes grunnen for et best mulig kollektivtilbud. En oppgave vil være å etablere et forsterket kollektivtilbud til Stoa/Myra for å dekke økt behov knyttet til videregående skole, idrettsanlegg og nye boliger i området.

Skape et framtidsrettet transporttilbud på sjøen i Tromøysund og Galtesund. Tilbudet må utvikles og moderniseres.

Forbedre gang- og sykkelveinettet ved å få på plass manglende ledd og derved skape et helhetlig tilbud. Kommunedelplan for sykkel må følges opp med fokus på sykkel som transportmiddel.

Etablere nye hovedveiløsninger med mål om økt framkommelighet og prioritering av kollektivtrafikk og sykkel i transportsystemet.

Pilene på kartskissen viser prinsipper for hvordan tilførselsveier Krøgenes–Stølen og Strømmen–Stoa (stor tunnelandel) kan etableres for å avlaste biltrafikk fra FV 420/410 gjennom Gårdalen–Øst-vesttunnelen–Barbu. Ved å gjennomføre grep som dette kan veisystemet gjennom byen tilby bedre kollektivframkommelighet, dedikerte sykkelfelt og fortetting med bolig, handel og servicefunksjoner. (Rødskraverte felt.) Tilsvarende kan også utvikles langs ringen Barbudalen–Harebakken–Myra–Stoa–Myrene.

FORTETTE MED KVALITET

Med befolkningsvekst de neste tiårene kan vi ikke fortsette å spre naturinngrep som vi har gjort, uten at det vil virke negativt inn på innbyggernes livskvalitet. Miljømålene vil bli uopnåelige. Derfor vil hovedtyngden av utbygging, særlig med tanke på boligbygging bygge på våre overordnede strategier. (Nært kollektivaksler/høy utnyttning nært knutepunkt.)

Tett utnytting især til boligformål og sentrumsutvikling er utfordrende i forhold til steders identitet, sosiale relasjoner og grønnstrukturen. I målet om reduserte klimagassutslipp kan samling av bo- og virkefunksjoner skape fremmedgjorte miljø i Arendal og i ytterste konsekvens bety nedbygging av grønnstruktur/landbruksjord, eller skape press på slike areal. Da går miljøkvaliteter tapt. Vi må balansere dette slik at vi ivaretar trivsel for mennesker. Fortetting med kvalitet er målet. Dette vil kreve kompetanse og økt planleggingsinnsats i årene framover. Det finnes flere gode eksempler på tett utnytting som også tilfredsstillende krav til miljøkvalitet og god arkitektur.

INNFØRE PLANPRINSIPPET LIV – ROM – HUS

Med kvalitet i utbyggingsammenheng menes at målestokken skal være menneskets behov og hensyn til miljøet. I tillegg til god arkitektur, bevaring av natur, kulturmiljø og identitet er det et mål at den sosiale dimensjonen må sterkere inn i våre bygde omgivelser. Hva skaper et godt bomiljø eller en levende by? Hva skaper trivsel og like muligheter for deltagelse? Mye av dette er sterkt knyttet opp mot tilrettelegging for menneskers sosiale samvær. Derfor er det meget viktig hvordan vi tilrettelegger sosiale møteplasser og offentlige rom i våre boligområder, byer og tettsteder.

Inspirert av de "Gehlske prinsipper" (Arkitekt Jahn Gehl- Danmark) skal planleggingen basere seg på følgende prinsipielle rekkefølge, enten det er utforming av sentrum, tettsteder eller boligområder:

- liv
- rom
- hus

I starten på et planarbeid skal vi spørre: Hva slags liv ønsker vi i området? Hvilke rom kan oppfylle dette? Hvordan organiseres bebyggelse og infrastruktur for å oppnå dette? Selv overordnede planer må ha dette for øye. Ulike skalatrinn, fra det overordnede plangrepet til detaljene som oppfattes av menneskene som ferdes i et miljø må spille sammen. Hus og bygninger må organiseres på en måte som gir spennende rom mellom husene. Uterom som inviterer til treff og sosiale aktiviteter for alle mennesker i alle aldre. Tilrettelegging for ulike aktiviteter, alt fra stillesitting og observasjon til lek og idrett. Dertil kommer arkitektur som bidrar til identitet og som tar hensyn til bestående bebyggelse.

Fokus på rekkefølgen LIV – ROM – HUS er en reaksjon på en planleggingspraksis med røtter i modernismen, som fokuserer på bygninger framfor helhet og byrom. Erfaring viser at denne metoden ikke har skapt en menneskelig skala som inviterer innbyggere til å bruke byens uterom.

UTVIKLE BOLIGOMRÅDER MED KVALITET OG SÆRPREG

Kommunen ønsker vekst gjennom å tilrettelegge for attraktive boligfelt. Attraktivitet går både på lokalisering og hvor dyrt/billig det er å kjøpe seg inn, samt i hvilken grad et boligområde holder seg attraktivt over tid. Viktig i denne sammenheng er kvalitet i bygde og ubebygde omgivelser.

VI HAR FØLGENDE ARBEIDSMÅL:

- Skape nye boligområder med identitet og en utforming som viser hvor vi er i landet. Tradisjon og ny arkitektur må spille sammen og ivareta/utnytte det særpregede landskapet, terrenget og vegetasjonen i vårt distrikt.
- Benytte planleggingsprinsippene LIV – ROM – HUS. Med dette som utgangspunkt må planleggingen sikre de beste tomtene i et boligfelt for lek/aktivitet og sosiale møtesteder.

- Ved høy tetthet må det tilstrebnes sammenheng mellom bebyggelse og omkringliggende grønnstruktur, det må være gode uterom mellom husene og tilstrekkelig med natur nært opptil.
- Videreutvikle en overordnet grønnstruktur, lik blodårer gjennom "samfunnsorganismen". Disse er viktige transportårer og sikrer bevaring av biologisk mangfold mellom utbyggingsområdene.
- Tilpasse tekniske normer og krav til mål om helhetlig kvalitet.
- Differensiere boligmassen. Samfunnet er i endring. Det er flere og flere som bor alene og andelen eldre vil øke i årene som kommer. I Arendal er det bygget mye eneboliger og relativt få mindre leiligheter. (Jmf. sirkeldiagram på side 27.)
- Bygge mindre boliger og redusere eneboligbygging, særlig i sentrale strøk. Videre å ha en mer urban boligbygging i sentrum, langs kollektivaksen og ved knutepunkt på kollektivaksen. Målet er å kunne tilby varierte boligtyper innad i de ulike feltene, slik at folk kan bytte boliger etter behov uten å flytte langt av sted. Hele livsløpet må påaktes og da blir universell utforming viktig premissgiver.
- Bygge boliger med mål om utjevning av levekår/boliger for særskilte grupper.
- Stimulere til bygging av flere lavenergiboliger, passivhus og plusshus.

LEKEAREAL

Lek skjer i prinsippet overalt og særlig der folk er. Mange lekeplasser som er bygget de siste årene, i boligområder, er lite i bruk. Årsakene er feil plassering, de er lite spennende og lite varierte, og de innbyr ikke til aktivitet. Barn vil ha ulike steder, ulik form og størrelse, natur, plasser for rolig lek og plasser for aktiv lek. Noen steder de kan gjemme seg litt vekk og andre steder de kan bli sett og se andre. Plassene må tilpasses ulike aldre og ulike barn. Det er også et mål at ingen utestenges. Universell utforming må være premissgivende.

Det er således ikke nok å følge normtall som kommunen har hatt de siste årene. Kvalitet må i større grad påaktes. Likevel vil en trenge noen knagger å henge planleggingen på, for å sikre hensyn til barn og unge, i diskusjonen rundt utnyttelsesgrad og økonomi. Normtallene her er basert på erfaringstall fra ulike steder i landet. Disse må brukes med skjønn, der det overordnede målet er å ivareta hensynet til barn og unges behov.

LEKEAREAL – NORMTALL

Sentralt lekefelt med ballplass skal anlegges for store boligområder med mer enn 150 boenheter. Min. en 7ér-bane (50 X 70m) (primært kunstgress). I tillegg skal det anlegges nærlekeplasser for de minste barna for hver 25 boenheter.

For boligområder med 25-150 boenheter må det avsettes et stort lekeareal (min. enkel fotballøkke-20 X 28 m) og nærlekeplasser for de minste barna for hver 25 boenheter.

Lekeplass for de minste skal ikke være lenger enn 100 meter unna boligen.

I sentrumsområder gjelder de samme kravene når det gjelder avstander og hva som utløser kravet til lekeplasser for de minste. Når det gjelder større lekearealer, kan det vises til eksisterende uteområder/ parker/ plasser med gode lekemuligheter og sikker adkomst innenfor en avstand av ca. 400 meter.

I sentrumsområder, der deler av lekearealene kan plasseres på tak, må minst 50 % av uteoppholdsarealene plasseres på bakkeplan. Det kan evt. vises til offentlige plasser, som er lagt til rette for uteopphold.

Ved utregning av tilstrekkelig lekeareal skal areal smalere enn 2 m eller brattere enn 1:3 ikke regnes med. (Unntak kan være akebakker).

Kvalitet på lekeplasser fordrer planlegging på lik linje med planlegging for utbygging. Hvis ikke risikerer en at lekeplasser blir restareal etter at alt annet er planlagt og at det ikke er natur igjen. Alt må bygges opp kunstig, noe som i de fleste tilfellene gir kjedeligere lekeområder.

LEKEAREAL-KVALITETSKRAV:

Gode klima/solforhold

Variierende terreng/gjerne naturmark

Ikke giftige/allergifremkallende vekster

**Sosial møteplass på tvers av generasjoner:
Bord/benker, grill, etc**

Min. 3 lekeredskaper (1 funksjonsåpent / I ikke- sittelek)

Trygge mot trafikk, ras, stråling, støv- eller luftforurensning, eller annen fare

Observasjonsmuligheter for voksne (ulik grad)

Akseptable støyforhold (fortrinnsvis ikke over 55 dB(A))

Muligheter for stille lek/livlig lek

Adkomst for alle til så stort areal som mulig innenfor lekeområdet (UU)

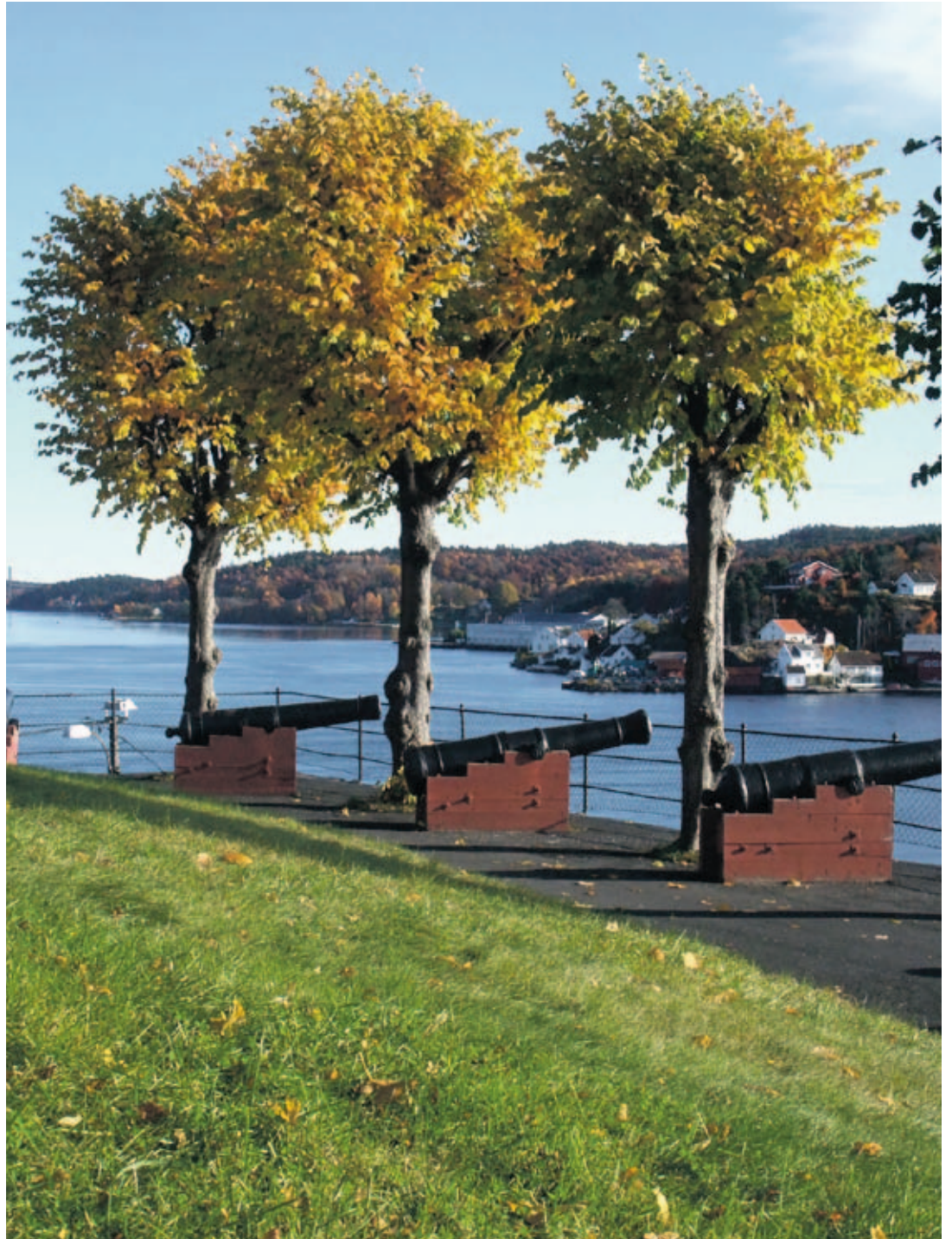
Sikkerhet i henhold til forskrifter

UTVIKLE DET HISTORISKE BYSENTRUM

Med grunnlag i ovennevnte kvalitetsdefinisjoner og planleggingsprinsipper er målet å legge forholdene til rette for å skape og videreutvikle et attraktivt og levende bysentrum. En Områdeplan for Sentrum skal bidra til å fastlegge de fysiske rammene.

De offentlige uterommene som gågater, torg og plasser skal tilby de ønskede sosiale møteplassene. I et bysentrum bør uterommene kunne tilby alt fra stille opplevelse til aktivitet, handel og lek. Områdeplanen må definere hvilken rolle de ulike møteplassene skal ha i byen, som igjen vil påvirke utforming og innhold.

BRUKE KULTURARVEN SOM EN RESSURS FOR STEDS- OG BYUTVIKLINGEN

Norsk Institutt for by- og regionforskning (NIBR) har nylig avsluttet en forskningsrapport om kulturarvens betydning for identitetsbygging, profilering og næringsutvikling. Rapportens sentrale tema er hvordan norsk kulturarv inngår i omdømmebygging og byers profilering og som ressurs i forbindelse med økonomisk utvikling/næringsutvikling. Utgangspunktet har vært undersøkelser i byene Fredrikstad, Ålesund, Narvik og Arendal.

Studien viser at byens historiske identitet integreres i dagens identitetskonstruksjoner, ikke bare som et historisk bakteppe, men like mye som lokal mentalitet og lynne. Dette brukes aktivt til å profilere så vel næringsmessige muligheter som byens kvaliteter som bosted og besøkssted.

Studien viser også at kulturhistoriske elementer gir tyngde til mye av det som i dag oppfattes som en attraktiv by, gjerne i kombinasjon med det moderne og fremtidsrettede. Fornyelse og forvaltning av kulturarv ivaretas ikke bare av fagfolk og politikere, men like mye av sivilsamfunnets aktører og næringslivet.

NIBR mener å observere at kulturminner og kulturmiljø i økende grad betraktes som ressurser og ikke som utgiftsposter. Kulturarvens egenverdi forvandles gjennom å tas i bruk til andre formål, for eksempel når gamle bynære industriarealer omskapes til moderne arenaer for næring, bolig, kultur, handel, kafeer og ulike typer opplevelse.

Når kulturarv betraktes som en ressurs i byutviklingen synes det i særlig grad å være fordi det etableres unike koblinger mellom det historiske og det moderne, det forgangne og det fremtidsrettede.

Arendal kommune ser på sin kulturarv som en svært viktig ressurs. I kommunen er det mange spennende kulturminner, bevaringsverdige bygningsmiljø, kulturlandskap og kulturinstitusjoner.

Det er ønskelig å bevare og positivt benytte Arendals kulturarv i arealplanleggingen og i den framtidige byutviklingen

VIDEREUTVIKLE HANDELSNÆRING OG SENTERSTRUKTUR

Arendal kommune vil arbeide for en utvikling som skaper grunnlag for fortsatt vekst i handelsnæringen. Kommunen vil derfor utarbeide en langsiktig strategi for utvikling av senterstruktur og handel i samarbeid med handelsnæringen, regionale myndigheter og omkringliggende kommuner. Det er en forutsetning for Arendal kommune at utbyggingsbegrensninger som eventuelt iverksettes med hjemmel i Regional plan for handel og senterstruktur ikke skal virke konkurransevridende for ulike handelsaktører i landsdelen. I Arendal ønskes 2 sentrumssoner med ulike kriterier til hva som kan tillates av handelsetableringer.

Målet for kommunens politikk skal være:

Styrking av det historiske sentrum

Opprettholde et godt dagligvare- og servicetilbud nær boområder, ut fra målet om reduksjon av transportbehov/lavutslippsamfunnet

Bygge opp under Arendals rolle som fylkeshovedstad og regionsenter, og samtidig bidra til en god handelsutvikling i hele Aust-Agder

BYGGEGRENSER I FRAMTIDIGE AREALPLANER I STRANDSONEN

Mye nærings- og boligbebyggelse i Arendal ligger i 100-metersbeltet. Det er viktig at disse eiendommene kan videreutvikles på en måte som ivaretar innbyggernes endrede behov. Dette innebærer at kommunen må sikre muligheter for mindre byggetiltak samtidig som strandvern hensynet ivaretas.

Vi har følgende mål for vår kystlinje:

En kystsonopolitikk som ivaretar både videreutvikling av bo- og virkefunksjoner knyttet til sjøen, samt strandsonevern og sjøens ressurser.

En arealbruk i ubebygde strandsoner som sikrer natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser.

Legge til rette for ferdsel og opphold i bebygde soner der dette er mulig uten at det oppstår konflikter med private interesser.

Systematisk sikre areal for friluftsliv langs sjøen, både i ubebygde og bebygde områder.

Imøtekomme etterspørselen etter båt plass. Dette gjør kommunen attraktiv og gir mange en økt mulighet for gode opplevelser i naturen. Kommunedelplan for småbåthavner fastlegger politikken. God tilgang til strandsonen der folk bor og styrking av tilbudet om rutebåt til friluftsområdene i skjærgården kan også bidra til å stabilisere etterspørselen etter båtplasser.

Langs sjøen i 100-meters-beltet er det etter plan- og bygningslovens § 1 – 8 et bygge- og deleforbud. Når hensynet bak bestemmelsen og lovens formål ikke blir vesentlig tilsidesatt, og fordelene med

dispensasjonen er større enn ulempene, skal det kunne dispenseres fra forbudet.

I tillegg skal byggeforbudet i 100-meters-beltet snarest erstattes av arealplaner med byggegrenser og tilhørende planbestemmelser.

Ved fastsettelse av byggegrenser er målet at vi kan ivareta muligheten for en naturlig byggeaktivitet innenfor eksisterende byggeområder, samtidig som vi sikrer de hensyn som ligger til grunn for byggeforbudet i 100-meters-beltet til sjøen. Ambisjonen er å fastsette grenser slik at vi sikrer:

- eksisterende og framtidige ferdsels- og oppholdsmuligheter ved og langsmed sjøen, samt ned til sjøen
- sammenhengende grønnstruktur
- bevaring av terreng og landskapselementer
- viktige naturtyper og/eller prioriterte arter
- kulturminner og bevaringsverdige kulturmiljø

Den ønskede byggeaktivitet må tilpasses eksisterende bebyggelse. Tiltak bør trekkes så langt unna sjøen som mulig og utvidelse av eksisterende bebyggelse bør skje i retning bort fra sjøen. Arealøkonomisering er et mål, og tiltak bør i mest mulig grad konsentreres.

FRITIDSBEBYGGELSE – POLITIKK

Arendal kommune har et betydelig antall fritidsboliger (2023). Spørsmålet er om vi ønsker flere, og i tilfelle på hvilken måte og hvor. Likeledes er det et spørsmål om kommunen ønsker å legge til rette for standardheving/ fornyelse av eksisterende hytter.

Kommuneplanutvalget har drøftet disse spørsmålene blant annet på bakgrunn av et diskusjonsnotat, som redegjør for ulike planutfordringer og fakta rundt tema fritidsboliger.

Arendal vil prioritere arealbruk til bolig, næring og infrastruktur. Likevel avsettes noe areal til fritidsbebyggelse i områder av kommunen der en mener dette ikke vil bli i konflikt med framtidige bo/næringsareal, samt rekreasjons/naturvern- og jordverninteresser.

Ny fritidsbebyggelse skal ha høy standard (vei, vann/avløp/elektrisitet/IKT).

Det er ønskelig at framtidig hyttebygging skal avspeile kommunens ambisjon om å være en foregangskommune på klima og energi.

Følgende retningslinjer er vedtatt:

1. Det er ønskelig at bestående fritidsbebyggelse kan oppgraderes til høy standard hvis ønskelig. Kommuneplanutvalget ønsker standardheving i eldre hyttefelt med sikte på økt bruk. Vann- og avløp må kunne legges inn når det ligger til rette for dette. Videre må en kunne vurdere fortetting av eksisterende hyttefelt. Det er ønskelig at det ved behov for standardheving og/eller fortetting ses på muligheter for å planlegge dette samlet for flere hytter. Områder som i dag ligger som LNF med eksisterende fritidsbebyggelse bør ved senere kommuneplanrevisjoner vurderes disponert til byggeområder med krav om detaljplaner for å iverksette dette. Hvilke områder som er aktuelle for å iverksette slike endringer baseres på hvor kommunen mottar søknader.

2. Det er ikke avgjørende om et planforslag om fritidsbebyggelse tar sikte på utbygging av utleiehytter eller om det foreslås hytter for salg.

3. I forhold til fritidsbebyggelse som reiselivsbygg ønsker en å være tilbakeholdne, men en vil vurdere prosjekt som er grundige og solide, og som er basert på grunneiersamarbeid og et helhetlig konsept. Det er viktig at slike prosjekter har fasiliteter som gjør dem velegnet for kurs og konferanser.

4. Det er ønskelig at det fremmes felles planer for større områder, men på grunn av utfordringer omkring samarbeid, må antall eiendommer som skal omfattes av en felles plan vurderes ut fra lokale forhold.

5. Det er ønskelig at framtidig hyttebygging skal avspeile kommunens ambisjon om å være en foregangskommune på klima og energi.

6. **Infrastruktur:** Overordnet infrastruktur bør avklares i kommuneplanen, mens detaljert infrastruktur fastlegges i reguleringsplan. Kommuneplanutvalget legger til grunn at alle nye

hytteprosjekt utbygges med vann og avløp som standard.*

Vann og avløpsnett i områder med hyttebebyggelse er et privat ansvar både med hensyn til investering, og fremtidig drift og vedlikehold. Dersom områder for fritidsbebyggelse kan kobles på offentlig nett ses det på som positivt, men da vil kommunen vurdere differensierte gebyrer, for å kunne håndtere utfordringene knyttet til ujevn bruk av infrastrukturen for vann og avløp. Med tanke på eventuelle tilkoblinger til offentlig nett skal kommunens VA-norm og VA-reglement sette vilkår for hvordan ledningsanlegg for hytter skal etableres. Solide og faglig godt utførte private VA-anlegg for hytteområder vil også gi minst mulig ekstra arbeid og kostnader for kommunen, da faren for lekkasje fra det private VA-nettet da reduseres.

* I forhold til forurensningssituasjonen i kommunen og betryggende vannkilder/resipienter for kommunens innbyggere, er det positivt at hyttebebyggelse tilkobles kommunalt vann og avløpsnett. Dette fordi kommunen er kjent med at svært mange hytter har ulovlig innlagt vann, med tilhørende utslipp. For å unngå forurensning av vassdrag og drikkevannskilder, skjemmende terrenginngrep ved framføring av kraftledninger, veger og grøfter, og uheldige endringer i den naturlige dreneringen, må spørsmålet om teknisk standard avklares tidlig i planprosessen. Dersom dette ikke gjøres som en del av arealplanleggingen, kan det bli teknisk vanskelig og kostbart å gjøre det etterpå, og landskapsinngrepene kan bli store.

7. I følgende områder kan det være konfliktyllet med fritidsboligformål og en kan ikke påregne arealbruk til formålet :

- Store sammenhengende naturområder, mye benyttet til friluftsliv (Eksempelvis områdene rundt Granestua, kjerneområder på Hisøya. mfl.)
- Viktig grønnstruktur/friluftsområder nært boliger ("100 m skogen").
- 100 metersbelte langs sjø, vann og vassdrag. (Hvis nærmere må det kunne argumenteres ut fra landskapstilpasning, allmennhetens interesser, med mer. God dokumentasjon vil kreves.)
- Ikke i potensielle friluftslivsområder, relatert til bosettingsmønsteret i dag og framover.
- Områder som på sikt kan benyttes til boligområder Disse kan identifiseres ut fra hvor vi tror og ønsker ny boligbebyggelse vil komme framover, for eksempel langs kollektivaksene, nært lokalsentra, med mer.
- Viktige landbruksområder (Jfr. Landbruksplanen og jordklassifiseringen). Truede naturtyper med rikt biologisk mangfold, sjeldne eller unike økosystemer.
- Nærområder til landskapsvernområder der hyttebygging vil gi press mot sårbare naturverdier. (Som for eks. Raet landskapsvernområde.)
- Rasområder og øvrige fareområder – Områder i nedslagsfelt for vannverk.
- Områder med viktige kulturminner og kulturmiljø, både kulturlandskap og bygningsmiljø.
- Områder der det er aktuelt med framtidige kommunikasjonsåre, enten høyspentlinjer, eller overordna vegsystem.

8. Det foreslås ikke maksstørrelse på hyttene, fordi terreng og tomter er svært ulike. Som utgangspunkt er det imidlertid ikke ønskelig å gå utover 100-120 kvm bebygd areal. Det er heller ikke retningslinjer om takform, farger etc. Utforming av hyttene i forhold til tomt og områdets kvaliteter betyr mye mer for det endelige resultatet.

9. Det er ikke ønskelig med retningslinjer for naust og sjøboder utover bestående lovverk.

10. Viktige landskaps-, natur- og kulturminneverdier må ivaretas. Der slike kvaliteter blir påvist, må de utnyttes positivt og være premissgivere for utbyggingen. For å sjekke ut hvilke kvaliteter et område har, bør det gjennomføres en sted/landskapsanalyse før detaljplan/reguleringsplan foreslår løsninger. En bør søke å bevare mest mulig opprinnelig terreng og vegetasjon. Dette gjelder både for hyttefeltet i stort og på hver enkelt tomt. Vårt særpregede landskap må utnyttes positivt, knauser og koller må ivaretas best mulig. Det må ikke bygges slik at noen tomter avskjærer viktige passasjer til strandsoner, utsiktspunkter eller natur/friluftsområder. Allmennhetens muligheter til ferdsl og flerbruk må ivaretas, eventuelt også forbedres. Mest mulig samlokalisering av inngrepene, og avgrensning av inngrepsområdet på tomter, for å sikre bevaring av vegetasjon og biologisk mangfold, framfor spredning av inngrep.

11. Det skal legges til rette for aktiv deltakelse i planprosessene fra befolkning, hytteeiere, grunneiere, næringsliv og myndigheter

12. Bruk av utbyggingsavtaler må sikre alle hensyn. Det bør i detaljplaner stilles rekkefølgekrav, for eksempel til vegframføringer, eller andre viktige fellesanlegg, som parkering, lekeområder.

13. Universell utforming skal være et bærende prinsipp.

14. Ved utbygging av fritidsboliger ved sjøen må evt. tilbud om båtplasser avklares ved detaljplanleggingen.

MÅL FOR FORTETTING I EKSISTERENDE HYTTEOMRÅDER

Bidra til å heve teknisk standard i eksisterende områder.

Ikke forsterke miljølempen knyttet til eksisterende områder.

Ikke avskjære viktige stier, løyper og tråkk.

Ivareta de opprinnelige områders preg og kvaliteter.

Sikre tilstrekkelig avstand mellom hyttene og til viktige stier, tråkk og badeplasser/andre fellesareal.

Planlegg hytteplassering, vegger, ledningsnett og brukssoner så detaljert at de samlede virkninger for naturinteressene kan vurderes.

Ved utarbeidelse av fortettingsplaner er samråd og medvirkning essensielt.

BEVARE STORE SAMMENHENGENDE SKOG-OG JORDBRUKSOMRÅDER

Kommuneplanen legger ut store Landbruks-
Natur- og Friluftsområder (LNF) for å
sikre biologisk mangfold, ivareta jordvern/
matproduksjon og sikre friluftslivets kår.

Fragmentering av areal er en stor utfordring for
det biologiske mangfoldet. Derfor må vi forsøke
å samle tekniske inngrep, både i den store
sammenhengen og der vi gjør inngrep. Dette
bidrar til å nå målet om arealøkonomisering.

**Kjerneområdene for landbruk skal ha et
særskilt strengt jordvern. Dette omfatter:**

- Løddesøl-Rise-Rykene
- Gjennestad-Nedenes
- Bjelland-Hove-Gjerstad
- Austre Moland

Det vises til egen kommunedelplan for landbruk
for nærmere redegjørelse av politikken.

NY AREALBRUK 2011

12.2.1 BESKRIVELSE OG KONSEKVENSER

I planen er det lagt inn 9 nye boligområder og 4 nye områder for fritidsbebyggelse. For øvrig er det vist 3 soner båndlagt for regulering med tanke på boligutbygging, på Klodeborg, på Tromøya og på Strømsbusletta/Myrene. Kommunedelplanprosessen for sistnevnte område er startet opp og videreføres. Det fokuseres på transformasjon av Myrene-området til et bymessig bolig- og næringsområde. I planarbeidet jobbes det tett med grunneierne i området for å få etablert et privat utbyggingselskap som kan være en samarbeidspart for kommunen i arbeidet.

DE VIKTIGSTE NYE BOLIGOMRÅDENE ER PÅ FØLGENDE STEDER:

- I vest:** Klodeborg (Områdeplan), utvidelse Engene,
- På Hisøya:** Willumstad, Gimle Bruk
- I sentrum:** Strømsbu gård/Bjønnes, Vindholmen
- På Tromøya:** Øst for Tromøybrua : Område båndlagt for regulering med tanke på boligformål
- I øst:** Strengereid (For øvrig mindre fortettingsmuligheter ved Holmesund og Kilsund)

Store nye næringsområder er lagt til Stoa Vest, basert på konsekvensutredninger utarbeidet for kommunedelplan for området. Denne planen forventes vedtatt i 2011. Av andre næringsareal er det lagt inn en utvidelse av Klodeborg pukkverk.

For øvrig er det lagt inn hensynsoner både i forhold til landbruk, bevaringsverdig bebyggelse og natur. Næringsområder nord for jernbanelinja i forslaget til kommunedelplan for Myra-Bråstad er innarbeidet i kommuneplanens arealdal.

KONSEKVENSER FOR K-PLANEN SOM HELHET :

Kommuneplanen bygger i all hovedsak oppunder nasjonale og regionale politiske målsettinger, med en befolkningsvekst, uten for stor grad av "byspredning" og bevaring av store sammenhengende landbruks-, natur- og friluftsområder.

Forsterket vern om viktig matjord er gjort gjennom å sette av hensynsoner på "kjerneområder – landbruk". For øvrig er satt av noen hensynsoner - natur på sjøareal.

NÆRMERE OM BOLIGOMRÅDER

Samtlige innspill om nye boligområder har vært vurdert av sammensatte faggrupper i kommunens administrasjon med henblikk på:

- Arealøkonomisering
- Klimanøytralitet
- Trafikkforhold/trafikksikkerhet
- Jordvern
- Biodiversitet
- Hensyn til barn og unge -lek
- Strandsonevern
- Kulturminner/kulturmiljø
- Landskapsestetikk
- Kommunal økonomi, teknisk-og sosial infrastruktur
- Samfunnsikkerhet

BOLIGUTVIKLING I TAKT MED MARKEDET

I kommunens arealplanlegging legger vi til grunn markedets etterspørsel etter areal til boliger og næringsvirksomhet. Erfaring tilsier at boligbyggingen må tilpasses markedet. Vi har flere eksempler på boligområder, som ut fra skolekapasitet eller andre hensyn er lagt inn i k-planen, men aldri blitt realisert. Dette innebærer at barnehage, skole og teknisk infrastruktur må tilpasses boligbyggingen. Intensjonen bak denne strategien er at vekst i boligbygging og næringsliv er drivkraften i kommunens framtidige utvikling. De fleste større boligområdene som er lagt inn i kommuneplanens arealdel ligger i populære områder. Samtidig bygger de opp under kommunens mål om lavutslippssamfunnet. Flere kommer ved viktige kollektivaksjer, som for eks. Willumstad, Engene og Klodeborg i vest, Vindholmen og Saltrød terrasse i øst. Innenfor rammen av en helhetlig vurdering må en også kunne ta hensyn til mer lokale tilpasninger, som for eksempel å sikre utbyggingsmuligheter i lokalmiljøsentra, bedre utnyttelse av investert infrastruktur, etc. Dette betyr at noen mindre boligområder ikke "følger folden".

TILSTREKKELIG MED BOLIGAREAL?

Med planlagte boligområder i gjeldende k-plan og nye ved denne revisjonen er det lagt ut vesentlig mer areal enn hva som er nødvendig ut fra forventet befolkningsvekst og de endringer som er knyttet til familiestruktur. Ut fra hensyn til marked og etterspørsel ved boligbygging bør det være et overskudd av areal i planen.

Ubenyttet byggeareal vedtatt plan	ca 4800 daa	ca 53 områder*
Foreslåtte nye byggeareal	ca 1350 daa	ca 9 områder**

*53 områder med stort og smått og i tillegg noen areal med kombinerte formål/bolig. Kun et fåtall av disse er påbegynt eller ferdig utbygd.

** I tillegg kan det være plass til mange boliger innenfor de båndlagte områdene som foreslås lagt ut på Klodeborg og Vågsnes-Tromøya.

SÆRSKILTE UTFORDRINGER:

Innenfor de avsatte boligområdene må en finne plass for boliger til personer med særlige behov. Dette kan eventuelt løses gjennom utbyggingsavtaler. Det er også stort behov for rimelige boliger. Kommunen bør forsøke å øke tilbudet av slike boliger.

Noen boligområder som tidligere er lagt inn i k-planen blir ikke realisert. Det kan skyldes manglende finansiering eller liten interesse i markedet. Ved neste revisjon av k-planen vil slike utbyggingsområder bli vurdert pånytt. Dette kan også være tilfelle for annen arealbruk.

Den omfattende bruken av båndlagte områder for utbygging som planen legger opp til setter store krav til grunneiersamarbeid i planfasen.

12.2.II AREALPLANKART MED BESTEMMELSER

Etter plan- og bygningsloven skal kommunen ha en arealplan for hele kommunen som viser sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Kommuneplanens arealdel består av et plankart med tilhørende bestemmelser. Plankartet viser nødvendig utstrekning, hovedformål og hensynssoner for bruk og vern av arealer.

Rettsvirkning av kommuneplanens arealdel

Arealplankartet med bestemmelser er juridisk bindende. Resten av kommuneplanen er politiske føringer, signaler og retningslinjer.

Kommuneplanens arealdel fastsetter framtidig arealbruk for områder og er bindende for nye tiltak eller utvidelse av eksisterende tiltak som nevnt i pbl § 1-6. Tiltak etter § 1-6 må ikke være i strid med planens arealformål og generelle bestemmelser, samt evt. bestemmelser knyttet til arealformål og hensynssoner.

Der det ikke gjelder eller er stilt krav om reguleringsplan, jf. § 12-1 andre ledd, skal kommuneplanens arealdel følges ved avgjørelse av søknad om tillatelse eller ved forståelsen av tiltak etter reglene i § 20-1 første ledd bokstav a til m, jf. §§ 20-2 og 20-3.

FORHOLDET KOMMUNEPLAN OG REGULERINGSPLANER

Etter plan- og bygningslovens § 1-5 går ny plan ved motstrid foran eldre plan eller planbestemmelse for samme areal med mindre annet er fastsatt i den nye planen.

Byggegrense langs sjøen: Langs sjøen i et 100 m belte er det etter plan- og bygningslovens § 1 -8 et bygge- og deleforbud, inntil annen byggegrense er fastsatt i k-planens arealdel, evt. i reguleringsplaner. Dette gjelder også for eksisterende byggeområder. Plan- og bygningsloven gir følgende unntak fra forbudet: Fasadeendring, fradeling ved innløsning av bebygd festetomt etter tomtfesteloven, tiltak i samsvar med gjeldende reguleringsplaner og kommuneplanbestemmelser fastsatt etter § 11-11 nr. 4. For øvrig er tiltak etter § 1-6 ikke tillatt.

Det er ved denne revisjonen ikke lagt inn byggegrenser i kommuneplanens arealdel. Dette forutsettes gjort i reguleringsplaner, evt. i egen planprosess med sikte på innarbeiding av byggegrenser i kommuneplanens arealdel. Inntil vi har slike byggegrenser på plass må enkeltsaker håndteres etter plan- og bygningslovens generelle regler. Praktisk gjennomføring vil skje i dialog med fylkesmannen.

UTELATT INFORMASJON I KARTET

En del informasjon som har vært inne på tidligere kommuneplankart er utelatt for at det ikke skal bli for rotete layout. Disse må eventuelt hentes fram som eget temalag sammen med mange andre planhensyn. Blant annet gjelder dette fornminner, fredete bygninger, nedslagsfelt for verna vassdrag, biologisk mangfold i sjø og på land, osv.

BESTEMMELSER OG RETNINGSLINJER:

Etter pbl kan det gis både bestemmelser og retningslinjer til arealbruken.

Hjemmelen til å fastsette vedtekter etter plan- og bygningslovens § 69-3 opphørte da den nye plan og bygningsloven trådte i kraft. Gjeldende vedtekter kan fortsette å gjelde ytterligere 8 år, men da må de innarbeides i k-planens bestemmelser.

I k-plan 2011-2021 er kommunens tidligere parkeringsvedtekter, normer for lek og uteoppholdsareal omarbeidet og tatt inn i kommuneplanens bestemmelser og retningslinjer. Likeledes forskrift om fjernvarme, samt krav til utbyggingsavtaler. Det bør også vurderes om veinormene skal legges inn som kommuneplanbestemmelser.

Bestemmelser og retningslinjer trykkes på kartet og legges ut på kommunens hjemmeside.

Viktige endringer i kommuneplanens arealdel er endring av plankrav. I mange år har Arendal kommune operert med et generelt krav om reguleringsplan overalt, før tiltak kan skje. Nå er dette spesifisert nærmere i forhold til områder og tiltak. Dette kan føre til større forståelse for plankravet og redusere antall dispensasjoner.

Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsdokument og gir rammer for utvikling av kommunen og forvaltningen av arealressursene.

Planarbeidet er forankret i kommuneloven og plan- og bygningsloven. Kommuneplanen består av 2 deler:

Kommuneplanens samfunnsdel - Dette dokumentet

Kommuneplanens arealdel - Arealplankartet m/bestemmelser